

ČD PRO VÁS

REKLAMNÍ MAGAZÍN NÁRODNÍHO DOPRAVCE

2018 / ROČNÍK 10 / ZDARMA

1

KUCHAŘKA

KAMU

ZE SVÝCH PŘEDSTAV
NESLEVOJU!

*Pevné zdraví, hodně radosti
a úspěšnou cestu celým rokem 2018
Vám přeji České dráhy.*

www.cd.cz/pf2018

 České dráhy
Národní dopravce

ČD pro vás
reklamní magazín
Českých drah

www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

TIŠTĚNÝ NÁKLAD
145 000 ks

VYDAVATEL
České dráhy, a.s.

DATUM A MÍSTO VYDÁNÍ
3. ledna 2018, Praha

REDAKCE
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

ŠÉFREDAKTOR
Václav Rubeš

REDAKČNÍ RADA
Michal Štěpán (předseda)
Radek Dvořák
Jiří Jeřeta
Václav Rubeš
Michal Málek
Johana Kvítková

GRAFIKA/PRODUKCE
SEVENART s.r.o.

INZERCE A PŘEDPLATNÉ
info@cdprovas.cz

TISK
MORAVIAPRESS s.r.o.

POKYNY

PRO AUTORY:

V případě nároku na honorář je nutné, aby autoři redakci uvedli jméno, příjmení, bankovní spojení, rodné číslo a adresu.

V opačném případě nemůže být honorář vyplacen.

Editorial

Vážení čtenáři,

držíte v rukou první vydání magazínu ČD pro vás s letopočtem 2018. Přichází v nové podobě a jsem velice rád, že právě já vám ho mohu představit jako první. Celý rok vám na jeho stránkách budeme přinášet čtení o cestování, kultuře či historii a samozřejmě také rozhovory se zajímavými osobnostmi. Na to jste ostatně u svého „společníka na cestách“ vlaky Českých drah již zvyklí. Letos si ale navíc připomeneme sté výročí vzniku samostatné republiky. Jistě mi dáte za pravdu, že tak významnou událost nelze přejít pár slovy, proto se budeme k tomuto tématu vracet pravidelně a zaměříme se na nejpohnutější kapitoly historie naší země.

Věřím, že i v tomto roce zůstanete věrní jak našemu časopisu a značce České dráhy, tak železnici, která se díky novým vlakům a atraktivním službám stává skutečnou páteří veřejné dopravy. Největší nárůst počtu zákazníků zaznamenáváme v dálkové a příměstské dopravě. Stále více s námi jezdí také zdravotně postižení.

Významným tématem je dnes zachování síťového zajišťování přepravních a doplňkových služeb i po úplném otevření trhu. Snažíme se doma i v Bruselu na půdě EU lobbovat za to, aby případnou výměnu dopravců cestující nepoznali, aby nepřišli o možnost nákupu jízdenek v pokladnách, aby se vozičkáři dostali tam, kam potřebují, a aby dopravci nenasazovali stará vozidla jen proto, že v tendrech zvítězili s nízkou cenou, která zkrátka zajištění provozu alespoň ve stávajícím rozsahu a kvalitě neumožňuje.

Jménem národního dopravce vám chci slíbit, že ani v roce 2018 nepřestaneme hájit vaše zájmy a budeme se snažit náš servis neustále zlepšovat ku prospěchu vás, našich zákazníků.

Přeji vám úspěšný nový rok.

Pavel Krtek
Předseda představenstva a generální ředitel ČD

Obsah

6
ROZHOVOR
Kamu

12
100 LET SPOLU
1918: Ať žije republika!

17
CESTOVÁNÍ PO ČR
Plzeňsko

32
ČD PRŮVODCE
Do švýcarských Alp

40
CESTOPIS
Sarajevo

48
ŽELEZNICE
Spoje na Balkán

PŘÍŠTÍ ČÍSLO
VYJDE
31. 1. 2018

NOVÝ SPOJ

Do velkopopovického pivovaru vlakem

Zástupci Plzeňského Prazdroje a Českých drah podepsali v prosinci memorandum, na jehož základě dojde v průběhu letošního roku k znovuzprovoznění pivovarské vlečky ve Velkých Popovicích a zavedení pravidelného spoje přímo do areálu pivovaru.

Termín závisí na dokončení rekonstrukce vlečky, která vznikla na začátku 20. století a vychází ze železniční stanice Strančice. V minulosti sloužila především pro dovoz surovin. Vzkříšení trati má také symbolický význam. Uplynulo totiž přesně 200 let od narození barona Františka Ringhofferů – zakladatele pivovaru ve Velkých Popovicích a zároveň výrobce železničních vagonů. Pravidelný spoj by měl začít jezdit přibližně od května tohoto roku z Prahy přímo do areálu. České dráhy plánují každou sobotu vypravit jeden pár výletních vlaků denně. Návštěv-

níci pivovaru se mohou těšit na prohlídkovou trasu, která představuje zajímavou a zábavnou formou historii i současnost pivovaru a jeho okolí. Součástí prohlídky je i setkání s živým maskotem pivovaru – kozlem Oldou a ochutnávka piva.

OCENĚNÍ

ÚSPĚŠNÝ ZÁVĚR ROKU

Národní dopravce získal několik významných ocenění za celoroční aktivity a mimořádné ekonomické výsledky. Ve 24. ročníku soutěže CZECH TOP 100 si České dráhy odnesly čtvrté místo v kategorii výročních zpráv a speciální ocenění Hvězda roku. Časopisy ČD pro vás a Železničář se oba umístily v první desítce nejlepších časopisů pro zákazníky v České republice. Generální ředitel Pavel Krtek také převzal na Pražském hradě ocenění za umístění společnosti v první stovce českých firem a institucí v soutěži Českých 100 Nejlepších.

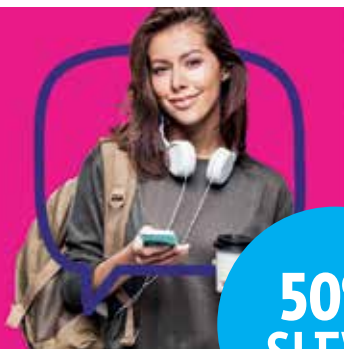

E-SHOP ČD

Učte se angličtinu pomocí filmových klipů a her.

#tozvladneme
www.tutor.cz

50% SLEVA

ODMĚNA ZA NÁKUP

Láká vás učít se anglicky zábavnější formou? Vyzkoušejte aplikaci English Attack od Tutoru. Její interaktivní a zábavný obsah každý den podpoří vaši motivaci. Angličtinu si můžete procvičovat ve chvílích volna doma, ve škole, v práci, a třeba i na cestách vlakem. Kupte si v průběhu ledna jízdenku v e-shopu ČD a získáte 50% slevu na nákup aplikace. Bližší informace naleznete na internetových stránkách www.tutor.cz/english-attack.

DĚTSKÉ KINO

NOVÉ SERIÁLY PRO DĚTI VE VLACÍCH

Pro děti je ve vybraných vlacích národního dopravce k dispozici speciální vůz s dětským kinem promítajícím animované grotesky a pohádky. Během vánočních svátků byly doplněny nové seriály do dětských kin ve vlacích railjet a ve vybraných dálkových spojích. Malí cestující se mohou těšit hned na několik novinek. Při cestě mohou zhlédnout třeba seriál Krysáci, Formeláci se vrací, Jak to chodí u hrochů a Dějiny udatného českého národa.

FESTIVALY

Na Pardubické hudební jaro se slevou

V jarních měsících se uskuteční jubilejní 40. ročník mezinárodního hudebního festivalu Pardubické hudební jaro.

Návštěvníci se mohou těšit na celkem 25 koncertů a operní a baletní představení. V rámci oslav 100. výročí od založení Československé republiky si můžete poslechnout v podání České filharmonie cyklus symfonických básní Smetanovu Mou vlast, Libuši či Dvořákovy Slovanské tance. K devadesátému výročí úmrtí Leoše Janáčka uvede festival dva koncerty a operu Liška Bystrouška. Na festivalu se představí i zahraniční soubory. Využijte 10% slevy na vstupenky. Stačí, když při nákupu vstupenky v kamenných prodejnách sítě TicketPortal a Colosseum Ticket předložíte jízdenku ČD nebo platnou In Kartou ČD a sleva je vaše. Více informací o festivalu včetně programu naleznete na www.pardubicehudebnijaro.cz.

**10%
SLEVA**

LEDNOVÉ TIPY Z POHODLNÉHO OBCHODU NA TRASE

AKČNÍ REGÁL NABÍZÍ TŘEBA SNICKERS A BOUNTY

Potřebujete v mrazivých dnech dobít energii nebo vás čeká náročné zkouškové období? Stavte se v prodejnách PONT Market, které najdete na většině významných železničních stanic po celé České republice, nabídka z akčních regálů vás neklame. Za výhodnou cenu si můžete koupit tyčinku Bounty nebo Snickers, a to ve dvou variantách. Novinkou je Snickers s lískovými oříšky. Ještě jste ji nezkusili? Navštivte Pohodlné Obchody Na Trase.

SAZKA ZPĚT V PONTECH

Modro-žluté nádražní prodejny PONT Market reagují na požadavky svých zákazníků. Od prosince 2017 v prodejnách opět najdete terminály SAZKA. Kromě oblíbených sázkových her můžete také vyzkoušet další služby, jako je platba složenek, dobíjení mobilních telefonů nebo nákup vstupenek na vybrané akce. Samozřejmostí je i prodej losů SAZKA.

WWW.PONTY.CZ

FOTO: JAN ANDREÁŠ/PEVNOST POZNÁNÍ OLOMOUČ

S dětmi

Do olomoucké Pevnosti poznání!

Čtyři interaktivní expozice s desítkami originálních předmětů najdete v olomoucké Pevnosti poznání. Věnovat se vám budou akční odborní průvodci. Provedou vás nejen pestrou historií hanácké metropole, seznámí s pozoruhodnými obyvateli Litovelského Pomoraví, ale také vám umožní vyzkoušet si třeba rotující trenážer pro piloty a kosmonauty – tzv. gyroskop. Prostřednictvím obřích komiksových pláten se dozvíte to nejzajímavější z dějinných bojů o Olomouc a v digitálním planetáriu můžete zhlédnout filmy o dobývání kosmických dálav. Pevnost poznání, která je otevřena denně kromě pondělí od 9 do 17 hodin (o víkendech do 18 hodin), se nachází v areálu Korunní pevnůstky. Z olomouckého hlavního nádraží vás k němu přiblíží tramvaje č. 1, 5 nebo 7 (do zastávky Envelopa). A kde se dozvíte více?

Na webu www.pevnostpoznani.cz.

Nejblíže železniční stanice:
Olomouc hl. n.

Vlakem za zážitky

www.cd.cz/zazitky

FOTO: DAVID PROŠČEK

Za nostalgií

20. ledna a 17. března 2018

Motorákem a metrem do minulosti

Chcete si dopřát nevšední zážitkový výlet? O sobotách 20. ledna a 17. března se můžete svést z pražského hlavního nádraží motorákem přes stanici Praha-Krč a následně po vlečce až do depa metra Kačerov, kde pro vás bude připravena exkurze s odborným výkladem. V depu se vám naskytne jedinečná příležitost vyfotit si vedle sebe motorový vůz ř. 810 a historickou soupravu metra Ečs. Tyto soupravy vyráběl v 70. letech minulého století ruský Mytiščinský strojírenský závod. Po exkurzi v depu se svezete historickou soupravou metra po trase linky C do stanice Nádraží Holešovice a zpět. Během jízdy budete mít možnost nahlédnout do kabiny strojvedoucího. Po návratu do depa Kačerov vás pak motorák dopraví na pražské hlavní nádraží. Cena zážitku, který se koná v rámci projektu Praha technická, je 350 Kč. Bližší informace najdete na www.prahatechnicka.cz/specialni-metro.

Nejblíže železniční stanice:
Praha hl. n.

FOTO: ANCHVETRHÚ BRNO a.s.

Pro inspiraci

od 18. do 21. ledna 2018

Do Brna na veletrhy Regiontour a GO

V lednu se na brněnském výstavišti tradičně konají veletrhy cestovního ruchu GO a Regiontour. Pokud hledáte inspiraci, kam se vypravit na dovolenou nebo na výlet, pak určitě od 18. do 21. ledna do Brna zavítejte. Kromě pestré nabídky zájezdů a prezentace krajů se můžete těšit i na zcela nový festivalový pavilon s atraktivním programem. Zájemci o dovolenou na vodě si mohou prohlédnout jachtu, která po veletrhu zamíří rovnou na moře. Příznivci lezení jistě neodolají a vyzkouší první mobilní ferratovou stěnu v Česku. Nejen vyznavačům cykloturistiky budou k dispozici elektrokola. Své znalosti a dovednosti můžete otestovat při různých soutěžích. Malým návštěvníkům bude k dispozici dětský koutek a atrakce od vědeckého zábavního parku VIDA!. Součástí doprovodného programu je i festival krajových specialit a regionálních potravin. Více zjistíte na www.regiontour.cz.

Nejblíže železniční stanice:
Brno hl. n.

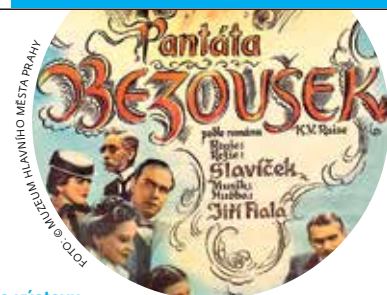

FOTO: MUZEUM HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Na výstavu

do 11. března 2018

Za kouzlem českého filmového plakátu

Tehdejší kritika je nepovažovala za umění, ale za kých. Dnes je obdivujeme hlavně pro jejich nostalgické kouzlo a jistou naivitu. Řeč je o filmových plakátech, tzv. nudlích, k jejichž masovému rozšíření došlo po vzniku zvukového filmu na začátku 30. let minulého století. Pro tuto klasickou formu filmového plakátu byla charakteristická skládanka několika obrazů nebo postav doplněná velkými plochami výrazných barev. K popularitě filmových plakátů přispěl také rychlý nástup technologie levného ofsetového tisku. Výběr asi osmdesáti českých filmových plakátů z období 1931 až 1948 si můžete do 11. března prohlédnout v hlavní budově Muzea hlavního města Prahy v ulici Na Poříčí 52, která se nachází hned vedle výstupu ze stanice metra Florenc. Muzeum je otevřeno denně kromě pondělí od 9 do 18 hodin. Ceník vstupného a další informace na www.muzeumprahy.cz.

Nejblíže železniční stanice:
Praha Masarykovo nádr./Praha hl. n.

Drážďany

nebo

Vlakem od
234 Kč

Vlakem od
364 Kč

Berlín!

Uvedené akční ceny jsou platné v termínu od 8. 1. do 18. 2. 2018.

NEHCI SE USADIT A BÝT OTROKEM
BYZNYSU S GASTRONOMIÍ. NEJRADŠI
JSEM POŘÁD NA CESTÁCH.

ROZ
HOVOR

TEXT: EVA FRAŇKOVÁ
FOTO: ARCHIV KAMILY RUNDUSOVÉ

KAMILA RUNDUSOVÁ

MŮJ ŽIVOT je vařečka a batoh

Nikdo jí neřekne jinak než Kamu. Tahle potetovaná dívka s širokým úsměvem má kuráž a odvalu sbírat zkušenosti po celém světě. A taky jít si tvrdě za svým snem, i kdyby se kvůli tomu měla sedřít z kůže. V devatenácti letech se bez znalosti angličtiny učila vařit na druhé půlce zeměkoule, ve dvanácti se projedla celou Asií, v šestadvaceti vymyslela koncept nové restaurace a o rok později vydala vlastní kuchařku. Na jednom místě dlouho nevydrží, kočovný život má v krvi.

Měla jsi vřelý vztah k vaření už od dětství?

Ano, už jako maličká jsem si hrála na cha-tě jenom s věcmi na vaření, plácala jsem pudinky a kamínky dohromady a nutila to pak rodiče jíst. A ve dvanácti jsem začala normálně vařit pro celou rodinu.

Spousta malých dětí je vybíravá, platilo to i pro tebe?

Baštila jsem všechno, neměla jsem problém s vnitřnostmi, omáčkami, po dětech jsem ve škole dojídala neoblíbené droždové pomazánky.

Existuje vůbec nějaké jídlo, které bys nesnědla?

Sním opravdu všechno, ale co mi přijde zbytečné, je jíst třeba šunkofleky. Je to převážně mouka, má to tak mdlou chuť, prostě nuda.

Odmaturovala jsi na hotelové škole a následovaly přihlášky hned na dvě vysoké školy. Místo studií jsi ale nakonec zvolila jinou cestu. Sbalila jsi batoh a odletěla až na Nový Zéland, aniž bys věděla, co tě tam čeká. Proč takový krok?

Chtěla jsem odjet a učit se vařit. Věděla jsem, že když zůstanu tady, tak tu zamrznu. Pak jsem potkala bývalého přítele a on chtěl taky odjet, tak jsme vymysleli Zéland. Každopádně jsme se tam po pár dnech rozešli, a já najednou zůstala sama. Paradoxně mi to nejvíc pomohlo a nakoplo mě to, abych si hned našla práci. Byla jsem tam jenom sama za sebe a musela se postarat.

Prý to bylo krušné období, kdy si pracovala i 20 hodin denně. Jak jsi to jako mladá holka zvládla?

Nastoupila jsem do rozjetého vlaku velké a zavedené hotelové restaurace. Do karet mi hrál fakt, že na Zélandu je děsně málo kuchařů, tudíž je po nich poptávka. Já jsem sice neuměla anglicky a neměla moc zkušeností s vařením, ale byla jsem kreativní a měla chuť učit se, což se líbilo vedení.

JSEM DOST TVRDOHLAVÁ A NESLEVVUJU ZE SVÝCH PŘEDSTAV. I PROTO JSEM SI KUCHAŘKU S RECEPTY VYDALA SAMÁ.

Jak se na tuhle tvou praxi dívali rodiče?

Myslím, že mi moc nevěřili, a já jim chtěla dokázat, že na to mám a že jsem schopná vydělat si vařením vlastní peníze. Samozřejmě nebyli nadšení z toho, že jsem opustila dvě vysoké školy. I proto jsem vzala dvě práce najednou, abych něco dokázala a nasbírala zkušenosti. Veškeré peníze, které jsem tam vydělala, jsem zase investovala do poznávání nových míst, byla jsem třeba na Fidži nebo v Austrálii.

Z druhé polokoule jsi nezamířila domů, ale do Londýna. Tam jsi mimo jiné vařila v restauraci Jamieho Olivera. Co ti ta zkušenost dala?

Naučila jsem se tam pracovat v týmu. Bylo nás 16 kuchařů a museli jsme se o sebe umět opřít, pomáhat si. Tak jsem se naučila fyzicky makat. Končili jsme o půlnoci po 16hodinové šichtě a museli ještě uklízet kuchyň. Doslova jsem tam překonávala vlastní hranice.

Měla jsi někdy krizi a chtěla to vzdát, vrátit se do Čech a žít pohodlný studentský život?

Jasně, několikrát se to na mě sesypalo. Brečela jsem do polštáře v pronajatém pokoji, který jsem sdílela s dalšími lidmi, a říkala si, že na to nemám. Ale další den jsem se probudila a věděla, že to zvládnou.

Pak jsi odcestovala do Asie, kde jsi doslova propadla tamější kuchyni. Čím si tě získala?

Především jsem si zamilovala jejich kulturu, lidi, bylo to úplně něco jiného. Hodně jsem navštěvovala místní rodiny, které mi ukázaly spoustu domácích jídel, jež vařím dodnes. Všechny tyhle zážitky a vzpomínky z cest popisují ve své kuchařce, kde se vlastně ke každému receptu váže nějaký příběh. V Asii mě taky fascinovaly suroviny.

Z tvých cest po Vietnamu vznikl i cestopisný dokument pro Českou televizi. Jak ses dostala k téhle spolupráci?

Byla to víceméně legrace. Po třech týdnech ve Vietnamu se ke mně připojili dva šikovní kamarádi, profesionální filmaři. Měli jsme promyšlené, kde chceme točit, ale zároveň jsme tomu nechávali volný průběh. Natočili jsme spoustu materiálu, a když jsme se vrátili do Čech, netušili jsme, co z toho vznikne. Česká televize vymyslela, že z toho uděláme desetidílný pořad. A diváci to přijali! Loni na podzim jsme točili pokračování, tentokrát v Mexiku. Tam s námi jel ještě zvukař a produkční a byla to už větší dřina. V únoru nás ještě čeká dotáčení v Česku, ale na výsledek už se moc těším.

Když srovnáš autentickou asijskou kuchyni s tou u nás – je to stejný level?

Rozhodně ne. Pokud jedete například do pražské tržnice SAPA, můžete tam nakoupit všechny asijské suroviny, jako jsou bylinky a koření, a pak si z toho uvařit. Ale když jdete do vietnamské restaurace, málokdy to je ono. Jídla jsou tu ošizená, vývary se třeba běžně nahrazují glutamáty, což se odrazí na chuti.

Souhlasíš s tvrzením, že je potřeba si za dobré jídlo připlatit?

Určitě se dá najíst i levně, jako třeba ve zmíněné vietnamské tržnici, kde máte za stovku talíř výborného autentického jídla. A na cestách po Asii jsem se vždycky lépe najedla ve stánku na ulici než v drahé restauraci. To se mi potvrdilo i během měsíční cesty po Mexiku, kde jsme ochutnali jak street food, tak jídlo v restauracích. Vždycky jsem si víc pochutnala v pouličním bistru u nějaké babičky, která vaří jedno jídlo stejně už 20 let. Takové jídlo mě udělá šťastnou.

Sama jsi snila o tom, že budeš mít v Česku vlastní pojízdný stánek, takzvaný food-truck. Proč z tvého plánu nakonec sešlo?

V roce 2016 jsem vážně tehle sen měla a na začátku roku 2017 už jsem měla vybranou dodávku z Ameriky. Vyřizovala jsem si půjčku a měla vymyšlené, že s foodtruckem objedu různá města a budu lidem prodávat vlastní jídlo. Jenže pak jsem odjela na Srí Lanku, kde jsem začala psát vlastní knížku, a nějak jsem tam vše přehodnotila. Zjistila jsem, že nechci být otrokem byznysu, protože miluju cestování, a musela bych se tu usadit, abych mohla splácet úvěr.

Jak tě tak poslouchám, svoboda je pro tebe asi hodně důležitá.

Je to tak. Nejsem kuchařka, která patří do klasického restauračního provozu. Potřebuju být kreativní, stále něco vymýšlet a být v pohybu.

NA NOVÉM ZÉLANDU JSEM VZALA HNED DVĚ PRÁCE A MAKALA 16 HODIN DENNĚ. CHTĚLA JSEM SE NĚCO NAUČIT.

Přesto, nelákalo by tě mít vlastní podnik?

Já už si to vyzkoušela. Před dvěma lety jsem dostala nabídku od investorů, abych vymyslela koncept nové asijské restaurace v obchodním centru. Brala jsem to jako obrovskou výzvu. Sehnala jsem tým lidí, vymyslela menu, bylo za tím půl roku tvrdé práce. Investoři byli ze začátku nadšení, ale když se blížila doba otevření, tak jsme zjistili, že každý máme o restauraci a konceptu jinou představu. Oni to chtěli čistě na výdělek, ale

já myslím, že jídlo se musí dělat s láskou. Takže jsme se rozešli docela ve zlém. Ale i tahle zkušenost mi hodně dala. Teď už vím, že chci dělat jen vlastní projekty a spoléhat se sama na sebe, i když nemám miliony.

Po té nepříjemné zkušenosti ses opět vydala s batohem procestovat kus světa, tentokrát jsi zvolila Malajsii. A začala jsi tvořit vlastní kuchařku, kterou jsi také sama vydala. V čem je jiná?

Snažila jsem se o to, aby byla hodně obsáhlá, barevná, s kvalitní vazbou i papírem. Všechna nakladatelství, která mi nabízela spolupráci, měla vlastní představu a zase jsem tu narazila na problém, že bych si nemohla věci dělat podle sebe. Jsem dost tvrdohlavá a ze svých představ neslevuji. Tak jsem se rozhodla, že půjdu po vlastní ose a po ročním úsilí konečně vydala knížku o téměř pěti stech stránkách plnou receptů od kuchařů a hospodyněk z celého světa doplněnou o zábavné historky z cest a spoustu krásných fotek. V podstatě jsem do Nejbarevnější kuchařky uložila osm let svého cestování a vaření po světě a recepty navíc upravila tak, aby je u nás v Čechách mohl uvařit opravdu každý.

Kuchařka je už dva měsíce v prodeji. Jsi na ni pyšná?

Jasně, jsem hrdá od první chvíle, kdy jsem ji držela v ruce! Potila jsem při psaní krev a chvíle před vydáním byly nejtěžší. Navíc jsem zrovna byla v Mexiku, takže jsem s grafiky komunikovala na dálku, všechno jsme ladili, upravovali. Můžu říct, že výsledek předčil moje očekávání. Sama kuchařky sbírám a troufám si tvrdit, že nic takového na pultech v Česku neseženete.

UŽ JAKO MALÁ JSEM SI HRÁLA JENOM NA VAŘENÍ A NUTILA RODIČE, ABY MOJE VÝTVORY JEDLI.

Zkušenosti s psaním jsi nasbírala jako foodbloggerka. Blogu se ale už nevěnuješ. Proč?

Moje blogování spočívá v příspěvcích na sociálních sítích. Tam sdílím svoje recepty a poznatky z cest. Před pár lety mi ale někdo poradil, ať si udělám jednotnou webovou stránku, kde budu mít všechno pohromadě. Tak jsem tam nahrnula v jeden den všechny recepty, ale vlastně jsem se na tu stránku už nikdy nevrátila. Nějak se to neslučuje s mojí volnomyšlenkářskou povahou. Když cestuju a zaujme mě nějaké jídlo, tak ho vyfotím a hned pošlu na Facebook, to mi vyhovuje víc.

Jaké jsou tvé aktuální plány?

Chci s partnerem odletět na Bali a strávit tam nějaký čas, naučit se jejich řeč a začít vařit v džungli degustační večere, využívat božských indonézkých surovin a zase načerpat do života trochu nové energie. Možná tam začneme točit videa na Youtube, můj kluk je totiž šílená herečka. Na Bali bychom chtěli žít třeba rok nebo dva, pak mi asi moje kočovná povaha oznámí, že chce jet zase jina. Život je úžasný v tom, jaké možnosti nám nabízí.

Často pořádáš workshopy, kde učíš lidi vařit. Jací jsou Češi jako amatérští kuchaři?

Myslím, že je znát, jak moc se Češi o jídlo začínají zajímat. Mají znalosti a chtějí pochopit to, co jim chci předat. Více lidí taky za gastronomií cestuje, čte kuchařky. Chtějí zkusit nové věci, a to je super.

A co česká kuchyně? Zvládneš uvařit třeba guláš nebo španělského ptáčka?

Jasně, vařím ji strašně ráda! Pořádáme tradiční české neděle, kdy navařím pro kamarády a rodinu knedlíky, svíčkovou, rajskou, vývary. Zrovna teď mi zeleninový vývar bublá na plotně. V našich podmínkách by bylo zvláštní vařit pořád jenom nudle nebo tortilly. ■

KAMILA RUNDUSOVÁ (27)

Vystudovala střední hotelovou školu, místo vysoké odletěla sbírat zkušenosti v gastronomii na Nový Zéland, do Asie, Indonésie i do Velké Británie. V Londýně se jí podařilo vařit ve vyhlášené restauraci Jamieho Olivera. Česká televize vysílala desetidílný dokument o jejím cestování a objevování vietnamské kuchyně Kamu ve Vietnamu, v létě 2018 poběží volné pokračování cestopisu, tentokrát z Mexika. Sama si napsala a vydala Nejbarevnější kuchařku o 500 stránkách, ve které shrnula nabyté zkušenosti z cest. V Česku vede jako lektorka úspěšné kurzy vaření, specializuje se na asijskou kuchyni.

Předplatné čtrnáctideníku

Železničář
500 Kč

ČD pro vás
300 Kč

ČD pro vás
+ Železničář
720 Kč

Chcete se dozvědět aktuální informace o dění v rámci Skupiny České dráhy, zajímavosti o tuzemské i zahraniční železnici, nahlédnout do drážní historie, inspirovat se recenzemi a železničními cestopisy?

Darujte sobě nebo svým blízkým roční předplatné Železničáře za 500 Kč.

Součástí předplatného jsou také 4 oboustranné plakáty formátu A2 s železniční tematikou. Objednat si můžete také výhodný balíček společně s magazínem ČD pro vás za 720 Kč, kdy za obě periodika získáte slevu přes 20%. Předplatné je možné objednat e-mailem na adrese balikova@gr.cd.cz, telefonicky na čísle **720 797 020** nebo na stránkách www.cdprovas.cz/predplatne.

1918

100 LET
SPOLUTEXT: VÁCLAV RUBEŠ
FOTO: AUTOR, LUCIE VYSLOUŽILOVÁ

AŽ ŽIJE REPUBLIKA!

V letošním roce oslaví naše republika 100 let od svého vzniku a stejně významným jubileem se může pochlubit i samostatná železnice, proto se budete v následujících dvanácti číslech na těchto stranách pravidelně setkávat s příběhy, které významně ovlivnily dějiny našeho státu a přitom v nich větší nebo menší roli sehrála právě železnice. Nemůžeme začít ničím jiným než příjezdem Tomáše Garrigua Masaryka do země v prosinci 1918.

Celá idea této rubriky vznikla během focení kalendáře Českých drah pro letošní rok, ve kterém jsme se pokusili ve dvanácti obrazech zachytit nejdůležitější události Československa (a později Česka). Během tvorby scénografie, kdy jsme se pokoušeli

s jistou dávkou zjednodušení rekonstruovat tyto okamžiky, jsme ale začali narážet na nedostatek detailních podkladů. O to je ale zajímavější znovu objevovat to, co vypadlo z naší paměti i učebnic dějepisu, a právě o tyto poznatky se s vámi chceme podělit.

Lokomotiva pro Masaryka

Scéna zachycující atmosféru příjezdu TGM do Prahy v sobotu 21. prosince 1918 je pojata minimalisticky – jeden z legionářů, kteří prezidenta vítali na nádraží, podává strojvedoucímu Masarykova vlaku cigaretu. Symbolizuje radost, uvolnění a víru v silnou samostatnou republiku. Ztvárnit ji by tedy nemělo být nic těžkého.

Jenže už od počátku jsme naráželi na nejedno ale. Ačkoli se ve vedení Masarykova zvláštního vlaku z Lince vystřídalo několik lokomotiv (do Horního Dvořiště přivezly osmnáctivozovou soupravu dva stroje tehdejší řady 229 kkStB), do Prahy vlak dovezla lokomotiva 310.52 kkStB, mezi fanoušky železnice známá pod přezdívkou Hrboun. Tyto stroje byly později provozovány i v ČSD

NÁROD, KTERÝ
NEZNÁ SVOU HISTORII,
JE ODSOUZEN JI
OPAKOVAT.

jako řada 375.0 a jeden z nich se dochoval jako exponát Národního technického muzea (NTM). Lokomotiva 375.007 je jedním z hlavních exponátů dopravní haly NTM v Praze na Letné, další autentická lokomotiva, kterou bychom mohli vzhledem k reáliím použít k fotografování, je provozní stroj 310.23, jehož domovem je železniční muzeum v rakouském Strasshofu. Produkčně by to bylo sice trošku náročnější, ale zase bychom při volbě rakouského stroje mohli požívat benefitu fotografování v přirozených světelných podmínkách a za reálné kouřové kulisy.

Pára bez páry

Jenže v termínu, kdy snímek vznikal, hostovala rakouská lokomotiva mimo svůj domov, takže produkční tým neměl jinou možnost než fotku realizovat na půdě NTM. Přísný zákaz jakéhokoli kouře v prostorách muzea znamenal, že jsme zadýmenou atmosféru museli vytvořit postprodukčně. Svě si užila postava legionáře, protože v den focení (3. srpna 2017) přesahovala teplota 30 stupňů a v uzavřené hale bylo takřka nedýchatelné. Herec ale musel mít plnou zimní výstroj.

Další komplikací byla konfrontace zdánlivě jednoduché scénografické definice „vzdobená lokomotiva“ s dostupnými historickými prameny. No jo, ale jak vzdobená? Existuje

fotka autentického stroje?

Ano, ale jen z čela lokomotivy, ovšem kompozice našeho snímku zachytí část kotle, tendru a zejména budku strojvedoucího... Věděli jsme, že lokomotiva byla ověšena „něčím zeleným“ a bikolorními stuhami. Po zhlédnutí několika dokumentárních i hraných rekonstrukcí, kde jsme ale nenašli uspokojivou odpověď,

j jsme se rozhodli jít cestou improvizace, takže pokud byla lokomotiva vzdobena jinak, patří historii omluva. Stojíme si ale za tím, že k podobné situaci mohlo v roce 1918 dojít, neboť atmosféra příjezdu prvního čes-

LEGENDA O PROSTOŘEKÉM ŽELEZNIČÁŘI

V pátek 20. prosince 1918 za sychravého počasí přijel po třinácté hodině do železniční stanice Horní Dvořiště zvláštní vlak, jímž se do vlasti vracel Masaryk. Takřka měsíční cesta domů z USA (lodí Carmania) přes Paříž, italskou Padovu a Rakousko byla završena prvními kroky na československém území, a to na nástupišti hornodvořištského nádraží. Prvním vítajícím byl sekční šéf plzeňského drážního ředitelství dr. Kepka. Hlavní uvítací řeč měl ministr železnic dr. Isidor Zahradník – muž, který rozhodným způsobem zařídil v říjnu rozeslání telegramu o vyhlášení samostatnosti všem železničním stanicím v Čechách a na Moravě. Poté pokračoval zvláštní vlak do Českých Budějovic. Na lokomotivě byl spolu se strojvedoucím také vysoký železniční úředník dr. Bašta. Až k Velešínu stály podél trati hlídky ve zbrani složené ze sokolské stráže a italských legionářů. Bylo to nutné bezpečnostní opatření, neboť ještě počátkem prosince jednotky německého dobrovolnického Volkswehru kladly na Kaplicku vojenský odpor a odmítaly připojení k nové republice. V Českých Budějovicích pak prezident přenocoval v salonním voze, k čemuž se váže i jedna humorná legenda. Ráno 21. prosince 1918 měl TGM údajně vystoupit z vozu, aby se trochu osvěžil na vzduchu. Přišel prý k němu jistý železničář čistící okolí a přísně děl: „Vašnosti, nešpacírujou se mi tu pořád po tom tepichu, já to nebudu dvakrát uklízet, to je tepich pro pana prezidenta!“

koslovenského prezidenta domů byla velmi vlastenecká. Ostatně i další scéna, která se odehrála v ten den na pražském hlavním nádraží, o tom svědčí. Od vlaku zamířil Tomáš Garrigue Masaryk do vládního salonku, kde mu srdečně potřásl pravicí předseda vlády Karel Kramář a spisovatel Alois Jirásek, přičemž zazněla legendární věta: Nazdar! Ať žije republika! ■

Z VAŠEHO ALBA

Jan Dvořák Provizorní vůz

„Těpluška“ byl vagon pro dobytek přebudovaný pro válečné rekonvalescenty. Fotografie zachycuje české vojáky, kteří byli zraněni v roce 1918. Vlevo nahoře je můj děda Bohumil Neubauer, voják 1. střeleckého pluku Jana Husy.

Martin Kunc Osudová Velká válka

Vojáci Československých legií spolu s příslušníky České obce sokolské provázejí T. G. Masaryka při jeho návratu do vlasti v listopadu 1918. Můj pradědeček Metoděj Kunc bojoval v Itálii, další legionářská vojska působila v Rusku a ve Francii, kde bránila stát, který v té době ještě neexistoval. Ani po návratu do vlasti je nečekal vytoužený mír, byli převeleni na Slovensko, kde pod velením generála Šnejdárka hájili jižní hranici proti Maďarsku. Pradědeček tady utrpěl zranění, na jehož následky v dubnu 1919 zemřel. Byl tak jedním z posledních padlých Velké války.

Edita Hrušková Udatný voják

Až do Itálie (Dolomit) rukoval můj otec na vojnu. Velká vzdálenost jej dělila od domova, proto bylo milé, když vrátil na krátkou dovolenku. S dalšími vojáky zavítal roku 1918 do ateliéru Holetschke, Leitmeritz (ateliér Holeček v Litoměřicích) a nechal se zvěčnit v uniformě. Díky tomu se dodnes dochoval tento vzpomínkový snímek.

Pro nejbližší čísla magazínu vyhlášíme následující témata:

č. 2/2018: Rok 1920–1937, Zlatý věk první republiky
uzávěrka zaslání 10. ledna

č. 3/2018: Rok 1938, Připojení Sudet k Říši
uzávěrka zaslání 7. února

Staňte se spoluvůrci této rubriky!

Fotografie korespondující s časovým obdobím doplněné několikařádkovým popisem (datum a okolnosti pořízení – zejména místo, zobrazení aktéři atd.) zasílejte elektronicky (naskenované) přes webové rozhraní www.cdprovas.cz (záložka soutěže/100 let spolu). Každý uveřejněný snímek bude honorován částkou 600 Kč.

ČEK MEJD 1936

TEXT A FOTO: JAN JINDRA

BAŤŮV VÝTAH VE ZLÍNĚ

Nejpozoruhodnější částí správní budovy č. 21 firmy Baťa ve Zlíně je ředitelská kancelář umístěná ve výtahu, která se mohla pohybovat mezi šestnácti patry. Výtah pro šéfa byl od počátku stavby v roce 1936 projektován velkoryse. Svůj nápad charakterizoval Jan Antonín Baťa takto: „Budu úřadovat ve velkém výtahu 6x6 metrů se širokými automatickými dveřmi.

Když stisknu knoflík na stole, otevřou se dveře na příslušném podlaží a já uvidím, jak lidé pracují v celém oddělení dlouhém 80 metrů. Navrhněte to tak, abych mohl mluvit do všech našich čtyřiceti budov naráz a ke všem 30 000 zaměstnanců. A ještě něco: Nezapomeňte dát do výtahu umyvadlo.“ Výtah byl tedy podle Baťovy vize vybaven umyvadlem s ohřevem vody, dvěma telefony, hodinami, černou tabulí, příruční knihovnou a pracovním stolem s výsuvnou odkladní deskou. Dvě velká okna výtahu zajišťovala dostatek světla z bočně prosklené výtahové šachty. Přepočteno na výšku budovy výtah zabíral 576 m² plochy. Kolem výtahu vzniklo několik legend. Podle jedné z nich se traduje, že si tam Jan Antonín Baťa zval podřízené na kobereček. Podle jiné měla být kancelář prostředkem neustálé kontroly spolupracovníků, a tedy jakýmsi symbolem všudypřítomnosti šéfa. Historická skutečnost je ovšem taková, že budova byla zkolaudovaná v prosinci 1939, pět měsíců po odchodu Bati z okupovaného Československa do emigrace. Vizionář Baťa v onom unikátu nikdy nepracoval.

Západní

EXPRES

z centra do centra každou hodinu bez zastavení

Plzeň **od 75 Kč**
Praha

CESTO VÁNÍ PO ČR

FOTO: DALIBOR PALKO

PLZEŇSKO

Zatímco Pražané rádi vyrážejí do Posázaví, obyvatelé Plzně nachází klid v romantickém údolí řeky Mže. Jen místo motoráků tady po kolejích sviští Západní expresy a Pendolina.

ZA TAJEMSTVÍM LEGENDY do plzeňských pivovarů

FOTO: © HLUKYS | DREAMSTIME.COM

Všichni milovníci zlatavého moku by měli alespoň jednou absolvovat prohlídku plzeňských pivovarů. Vždyť v Plzni se zrodila legenda, která se stala vzorem pro více než dvě třetiny všech světových piv označovaných jako Pilsner, Pilsener nebo Pils.

TEXT: TOMÁŠ REZEK, FOTO: PLZEŇSKÝ PRAZDROJ, a. s.

Na počátku 19. století se v Plzni vařilo pivo v různých právovárečných domech – nevalné kvality a ještě horší chuti. Když bylo v únoru roku 1838 před plzeňskou radnicí vylito 36 sudů nepoživatelného piva, rozhodli se plzeňští měšťané situaci řešit. Založili

Měšťanský pivovar a z Bavorska povolali zkušeného sládku Josefa Grolla. Ten 5. října 1842 uvařil první várku nového piva – spodně kvašeného světlého ležáku, který proslavil Plzeň po celém světě. Záhy se označení Plzeňské pivo (Pilsener, Pils, Pilsner) začalo

používat jako synonymum kvalitního zlatavého moku po celém světě. Roku 1899 byla proto zaregistrována nová značka pro pivo z Plzně – Pilsner Urquell (Plzeňský Prazdroj).

Na jedno do historických sklepů

Pro zájemce, kteří se chtějí blíže seznámit s historií a současností výroby piva v Plzeňském Prazdroji, nabízejí v pivovaru atraktivní prohlídku. Její součástí je návštěva moderní stáčírny, ve které se za hodinu naplní až 120 000 lahví, také panoramatického kina, kde se promítá film o tajemství výroby plzeňského piva, a rovněž takřka magické interaktivní expozice surovin, z nichž se vaří Pilsner Urquell. V rámci prohlídky návštěvníci zavítají i do moderní varny z roku 2004. Na závěr je zavede průvodce do historických

pivovarských sklepů, v nichž mají jedinečnou příležitost ochutnat nefiltrované nepasterizované pivo Pilsner Urquell čepované přímo z dubového ležáckého sudu.

Škola čepování piva s degustací

V návštěvnickém centru Plzeňského Prazdroje začíná i prohlídka nedalekého pivovaru Gambrinus. K němu návštěvníky dopraví ekologický autobus. Z renovovaných prostor historické varny z roku 1869 vede okružní prohlídková trasa do moderní varny, kde průvodce seznamuje s varním postupem piva Gambrinus. U cylindricko-konických tanků, které se dnes využívají pro kvašení piva, mohou zájemci ochutnat ještě zrající pivo. Hlavní zážitek však čeká na návštěvníky na samém konci prohlídky opět ve Varně 1869. Po zaškolení od zkušených výčepníků si mohou sami vyzkoušet různé druhy čepování a takřka bez omezení ochutnat nepasterizovaná nefiltrovaná piva Gambrinus.

Pivovarské muzeum a podzemí

Plzeň se také může pochlubit Pivovarským muzeem, které se nachází v centru města v původním právozářném domě z 15. století. Muzejní expozice seznamuje s historií výroby piva už od starověku. K vidění jsou unikátní pivovarnické předměty, pozdně gotická sladovna a nechybí ani spousta pozoruhodných kuriozit včetně modelu varny parního pivovaru, který patří k evropským technickým raritám. Z Pivovarského muzea je také možné sestoupit do Plzeňského historického podzemí a s průvodcem a s helmou na hlavě absolvovat fascinující prohlídkovou trasu labyrintem chodeb a sklepů, který vznikl pod městem už od 14. století. ■

VLAKEM DO PLZNĚ

Na prohlídky plzeňských pivovarů se vyplatí přijet vlakem. A to nejen kvůli tomu, že součástí exkurzí jsou ochutnávky jedinečných piv. K Jubilejní bráně pivovaru Pilsner Urquell je to z plzeňského hlavního nádraží jen kousek. Stačí se vydat Nádražní ulicí a přejít po lávce silnici U Prazdroje (asi 10 minut). Mezi Prahou a Plzní zajišťují komfortní spojení Západní expresy nebo vlaky InterCity Pendolino. Expresní linka jezdí každé dvě hodiny a bez zastavení. Ať už ale pojedete odkudkoli, nejvýhodnější vlakové spojení si snadno vyhledáte na www.cd.cz nebo prostřednictvím mobilní aplikace **Můj vlak**.

Degustační tour po stopách Prazdroje

„Nezajedeme někdy konečně do Plzně?“ zeptala jsem se jednou přítele v pražské hospůdce U Zlatého tygra, kam občas chodíváme na hladinku po práci. Za ta léta, co tu bydlíme, už máme pár svých oblíbených podniků, kde čepují Plzničku vždy podle našich představ. To nás ale jednoho odpoledne přivede k otázce: Chutná ta „pražská“ Plzeň opravdu tak jako u zdroje?

Protože chceme na výletu oba řádně degustovat, rozhodneme se, že pojedeme vlakem. Západním expresem jsme v Plzni za necelou hodinu a půl, což nás mile překvapí. Areál pivovaru je za rohem. Je teprve půl jedenácté, a tak se nám plán jít hned na prohlídku zdá trochu nepatřičný. Přeci jen před chvílí jsme teprve vstávali. Aby se neřeklo, chvíli procházíme historické centrum kolem náměstí Republiky, až dorazíme k šenku Na Parkánu hned u muzea. Dveře se tu na první pohled netrhnou, začínáme mít žízeň, a tak se dlouho nerozmýšlíme. Pivovar chvíli počká...

S pivem to tu umí, uznáváme. Zásadní rozdíl od oblíbených pražských podniků jsme ale nenašli.

Po dvou hladinkách, pár šnytech, výborné gulášovce a náloži domácích chipsů pokračujeme do pivovaru. V návštěvnickém centru zajásáme, prohlídky jsou každou čtvrt hodinu

VE SKLEPNÍ ŠALANDĚ MŮŽETE SLAVIT I VY!

a u první skupiny, která začíná za pár minut, jsou poslední dvě místa. Ta jsou naše! Jenže chyba lávky... Přichází milá průvodkyně a plynulou angličtinou vítá hosty. Vlajček u časů na infotabuli, prozrazujících jazyk prohlídky, jsme si bohužel v té rychlosti ani jeden nevšimli. No, máme štěstí, že jsme si nekoupili lístky k německé nebo ruské skupině. Angličtinu ovládáme oba a alespoň si

přijedeme trochu exoticky. Areál je ohromný, mají tu dokonce vlastní autobus na rozvoz návštěvníků. Projíždíme kolem známé vodárenské věže k hale stáčírny a po prohlídce zpět k budově s expozicí surovin a k varně. Průvodkyně nás sem vyveze výtahem, který je údajně největší v Česku, a se smíchem dodává: „Výtah pojme až 70 turistů, nebo okolo čtyřicítky zaměstnanců pivovaru!“

Velké překvapení na závěr je sklepení. Dýchá tu na nás historie. Labyrint chodeb ručně vyhloubených v pískovci měří přes 9 kilometrů. Sklepy se pro uskladnění piva už nepoužívají, slouží jen pro turistické účely a pro malovýrobu nefiltrovaného a nepasterovaného ležáku, který hned ochutnáváme. A nejen my! Nahrneme se k jednomu z dubových sudů, kde zrovna do měděných džbánů čepuje pivo bodrý zaměstnanec a odnáší je se slovy: „Do jedné karafy se vejde šest kousků, slavíme tu dneska narozeniny, za chvíli budu muset znovu, to je hned pryč!“ A dáváme mu za pravdu, nejde sice o klasický ležák, který známe z pivnic, ale „speciál“ rovnou ze sudu má říz. Tak na zdraví! ■

ROZHLÉDNI SE PO KRAJI

Šutrákový ráj na Vlčáku

Nejvyšší bod Plaské pahorkatiny, nejjižnější sopka Českého masivu, vyhlášená mineralogická lokalita. Tím vším se pyšní Vlčí hora, která se při cestě romantickým údolím Mže mihne za okny Západního expresu.

TEXT: MICHAL MÁLEK, FOTO: JIŘÍ HOLOMEL

Titulek tohoto článku jsem si tak trochu vypůjčil z jednoho mineralogického webu, který Vlčí horu, přezdívanou místními Vlčák, líčí jako ideální lokalitu pro začínající sběratele nerostů. Kopec vystupující nad údolím řeky Mže skutečně patří k dlouhodobě známé lokalitě s hojným výskytem augitů a amfibolů. Zdejší krystaly obdivoval dokonce i J. W. Goethe, nadšený amatérský geolog. Dnes je po něm jako malá vzpomínka pojmenován skalní sráz sloužící i jako jedno z vyhlídkových míst. Památkou

na soudobé hledače minerálů jsou naopak výkopy na severovýchodě hory, ve kterých po vydatnějších srážkách krystaly vykukují jak houby po dešti a přehlédnout je nemůže ani naprostý laik.

Rozumíte minerálům podobně jako já, tedy skoro vůbec? To ale neznamená, že by tato dominanta přírodního parku Kosí potok měla uniknout vašemu seznamu destinací, odkud se dá pořádně rozhlédnout. Nejjižněji položená třetihorní sopka Českého masivu už samozřejmě dávno

Výška: 704 m n. m.

Výhled: Šumava, Český les, Plzeň

Vrchol: zalesněný kopec s odpočívadlem

Nejbližší žst.: Ošelín

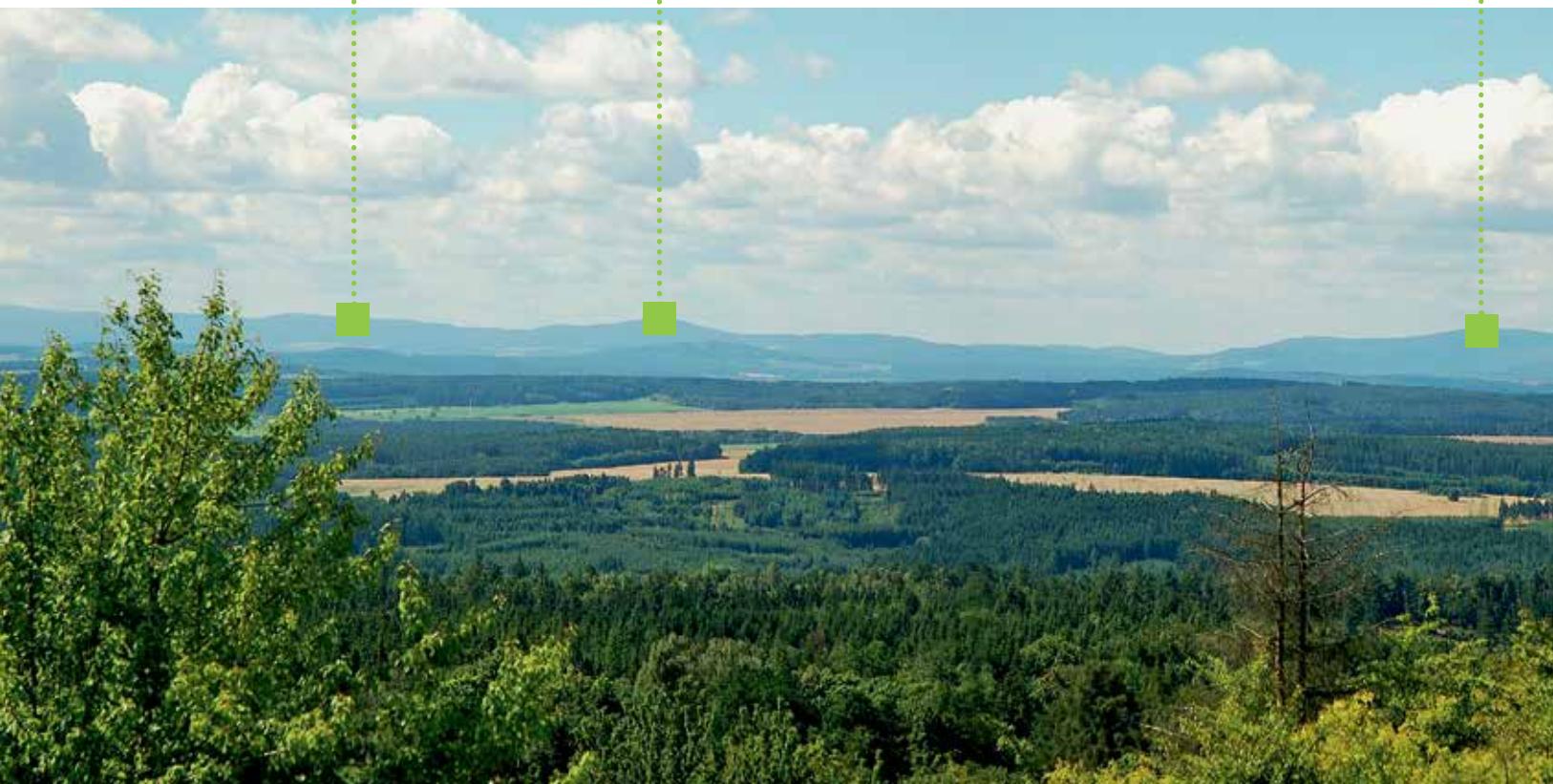
Výstup: snadný

vychladla a její povrch je z větší části zalesněný. Na samotném vrcholu narazíte jen na skromný altánek. Rozhlednová mánie sem zatím nedorazila v plné míře, ačkoli kruhový výhled z úplného vrcholku by nemalé množství turistů mohl přilákat. O poutavé výhledy není nouze, stačí mít jen trochu času na malou procházku z jednoho konce hory na druhý. Odměnou vám pak budou výhledy na západní Šumavu a pásmo Českého lesa, Tepelskou vrchovinu nebo plzeňskou zástavbu.

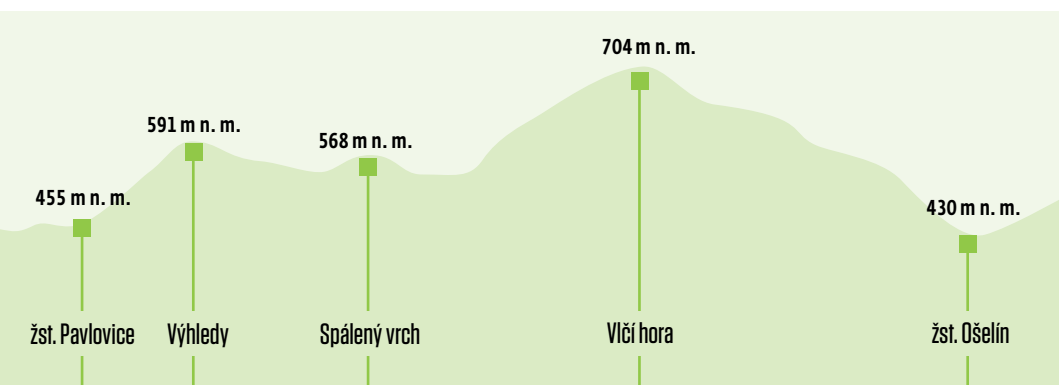
CHKO Český les

Škarmanka

Rozhledna Ebene

VÝŠKOVÝ PROFIL

SPOJENÍ DO OŠELÍNA

Z Prahy

Západním expresem s přestupem na spěšný vlak v Plzni

Z Chebu

přímým osobním nebo spěšným vlakem

Z Plzně

přímým osobním nebo spěšným vlakem

Během této vcelku nenáročné cesty narazíte na jihovýchodním úpatí na zříceninu středověkého hradu Volfštejn. Do dnešních dní se i díky práci nadšenců z místního spolku dochovaly téměř celé obvodové zdi paláce a 22 metrů vysoká věž. Jak je u každé zříceniny dobrým zvykem, i k Volfštejnské se váže tradovaná pověst – v tomto případě o milostném trojúhelníku Viléma z Volfštejna, krásné dámy a Jana Žižky, který měl později usedlost se svými vojsky dobýt. Pokud se rozhodnete vypravit na VIČÍ

horu vlakem, určitě neprohloupíte. Možnost odpočinku během jízdy zdaleka není jediným argumentem k volbě tohoto druhu dopravy. Vlak sem totiž přijíždí po jednom z nejkrásnějších železničních úseků v Česku. Byť se mu tak oproti jiným tuzemským tratím kupodivu nepřezdívá, má díky mnoha vysokým mostům, tunelům a skalním zářezům nejvíce společného s legendární rakouskou tratí přes průsmyk Semmering.

Na zastávce Ošelín, kde kromě pravidelně zastavujících osobáků občas musí při křižování

čekat i Pendolino, začíná zeleně značená turistická stezka. Ta se po třech a půl kilometrech na rozcestí Nad Záhořím napojuje vpravo i vlevo na žlutou a následně modrou trasu vedoucí přes vrchol VIČÁKU. Jestli nejprve vykročíte vpravo či vlevo, je lhostejné, v uvedené barevné kombinaci nelze VIČÍ horu minout.

Lokality, ze kterých číší autentický klid a pohoda, jsou čím dál vzácnější. Máte-li tedy na průzkum tohoto místa čas, VIČÍ horu si rychle oblíbíte. Zatím je masové turistiky prostá a doufejme, že tomu tak zůstane. ■

Velký zvon

Kundratice

Přímda

Velká pivní a gulášová bitva

Kolik čepovaných Plzniček vypiju, tolik gulášů sním! Guláš totiž pasuje k pivu jako prdel na hrnec. Kam chodí Plzeňáci na čepované a jakou roli hraje v degustační bitvě gulášů knedlík? Výlet do Plzně byl plný překvapení...

Náměstí Republiky a jeho blízké okolí je úplné pivní doupě. Většinu hospod v Plzni najdete právě tady. Jako milovnice kvalitních rumů nemám na pivo buňky, a proto jsem požádala o radu místní. Ti jsou na svůj poklad náležitě hrdí a prý chutná všude skvěle. Přesto se mi pro nás, chmelové laiky, podařilo zjistit pár figlů. Nejlepší hospody podle nich čepují nepasterizované pivo z tanku, které se musí rychle spotřebovat, a tak je zárukou čerstvosti.

Bublina jako pozdrav kámošům

U kvalitního produktu to ovšem nekončí. Svě o tom ví Miroslav Štych, který se letos stal nejlepším výčepním plzeňského piva v Česku. Nechám si od něj jedno načepovat v restauraci U Mansfelda. Prázdné půllitry pečlivě vymývá i houbou na nádobí a poté je nachladí ve studené vodě, odkud putují rovnou pod výčep. Suchá teplá sklenice na stole znalého štamgasta rozhodně neprojde a bublinky na vnitřní straně skla jsou znakem špatného umytí. Chuť piva lze také ovlivnit čepováním. Mirek nejprve odpustí pěnu do žlábků a až poté ji čepuje do sklenice, aby byla krásně celistvá a plná. Pěnou se začíná, pivem končí, jako by snad měla neprostopně uschovat veškerou jeho chuť. Na závěr se na čepici občas „podepíše“ pěnovou bublinkou. To když kamarádům posílá na stůl pozdrav.

Knajpa pro 500 pijanů

Plznička je sice na můj vkus příliš hořká, ale když se dobře vychladí, má skvělý říz. Vyzkoušela jsem ji také v restauraci

Na Spilce. Ačkoli od ní internetové recenze odrazují, místňáci tam chodí! Je přímo na nádvoří pivovaru a tím pádem na ráně turistům. Často před ní stojí výletní autobusy, přesto za návštěvu stojí. Už jen proto, že se pyšní prvenstvím největší hospoda v Česku s kapacitou přes 500 míst! Objednám pívko, které mám snad do minuty na stole. Číšníci jsou očividně zvyklí kmitat. Po rozhovoru s Mirkem se cítím jako ten největší pivní znalec. Prohlížím sklenici ze všech stran, kontroluji celistvost pěny a koštuju, zatímco kolem projde servírka s obřím tácem, který podpírá oběma dlaněmi i ramenem. Jak by taky ne, když na něm nese odhadem tak osm porcí jídla! Testování podrobím i vyhlášenou pivnici Na Parkánu, která snad jako jediná nabízí nefiltrované nepasterizované plzeňské. Říká se o něm, že chutná jako to sudové z historických sklepů, které dostanete na závěr prohlídky pivovaru Prazdroj.

Pivo ve výše zmíněných podnicích prokládám hovězím gulášem, to abych nepadla pod stůl. Zároveň ve mně bují zvědavost, jak moc se liší. Viděli jste někdy na guláši půlku vařeného vajíčka? Na Spilce ho mají! Omáčkou byly chuťově srovnatelné, takže o mých sympatiích nakonec rozhodl knedlík! Houskový je klasika, bramborový se k němu nehodí, ale ten špekový... U Mansfelda ho vážně umí! Tenhle vláčný promaštěný knedlíček chci jíst klidně i samotný! Vítězný gulášek měl navíc krásnou temnou barvu, na talíři lahodil oku a jako jediný splňoval oblíbenou filmovou lahůčku „guláš s pěťma knedlama, ja?“.

MICHAELA BUGRISOVÁ #BACKPACKLADY

Jsem vášnivá cestovatelka, která miluje lidi, autentičnost, tradice a dobré jídlo. Zavedu vás na méně známá či skoro zapomenutá místa a veselice a ochutnáte se mnou místní speciality.

STYLOVÁ ZÁSBOVAČKA

Jmenuje se Jana a už 11 let zásobuje na koňském povozu vybrané hospůdky pivem přímo z pivovaru. „Znám ji od vidění. V týdnu občas blokuje dopravu,“ směje se paní, kterou odchytním na ulici. Tohle chci vidět na vlastní oči! Svezu se s ní od pivovarské brány, odkud pak společně projíždíme rušné plzeňské křižovatky. Je úsměvné stát na červenou v koloně aut s výhledem na koňské zadnice nebo sbírat konince do kýble na tramvajové zastávce v centru města. Překvapilo mě také, že koně reagují na mluvené slovo. „Jeden váží 700 kg, tak jsem je musela ukecat,“ prozrazuje Jana a já nestačím koukat. Doleva, doprava, krok, klus, zpátečka, stop, to jsou jen vybrané povely, na které koně tikají přesně jako švýcarské hodinky. Ať žijí tradice!

Tipy místních

Kam se hrabe Brusel s Atomiem a sochou často oblékaného čůrajícího chlapečka?

I v Plzni najdete moderní symboly v podobě bronzových kašen. Ty ostře kontrastují s gotickou katedrálou sv. Bartoloměje. Na jejích mřížích mimo jiné uvidíte andělíčky, které lidé teprve nedávno začali na zimu spontánně oblékat do čepic a šál.

Na koncept kaváren CrossCafe jsou Plzeňáci pyšní.

Ta v 16. patře nejvyšší budovy města nemá konkurenci. Výhled je srovnatelný s pohledem z věže katedrály sv. Bartoloměje. K tomu ušetříte 50 Kč za vstup, které můžete investovat do pikola. Tady je legální, což potvrzuje slogan: Milujeme češtinu. Ema má mísu. My máme pikolo. Ema mele maso. My si melem svou.

Do krámků s kořením od Antonína jezdí zákazníci z celé republiky.

Ti, které chytí vůně za nos, si pochvalují jeho kvalitu, příjemný personál i šíři sortimentu. Prodávají nejen jednodruhová koření, ale vymýšlejí také svoje směsi, a tím udávají trendy na trhu. Minulý rok přivezli z Itálie bruschettu, poslední novinkou letošního roku je dýňové koření. Co bude dál?

Z OKNA VLAKU

V pohodlí Západního expresu MALEBNÝM ÚDOLÍM ŘEKY MŽE

Z Plzně do Chebu trvá jízda vlakem necelou hodinu a půl.

A i když výhledu mnohde brání protihlukové stěny, je se z okna vlaku na co dívat.

Hlavně v místech, kde se trať přimyká k řece Mži, není nouze o poutavé přírodní scenérie.

TEXT: TOMÁŠ REZEK FOTO: MICHAL MALEK

Poslední lednovou neděli uplyne 146 let, co byl zahájen provoz na sto šest kilometrů dlouhé železnici mezi Plzní a Chebem. Bývaly doby, kde jen malá část této dráhy byla na našem území. Po zabrání Sudet v roce 1938 vedla státní hranice nedaleko Plzně

a nádraží v Křimicích a Kozolupech se stala na čas přechodovými stanicemi. Období, kdy muselo Československo čelit agresii nacistického Německa, také připomínají pozůstatky předválečného opevnění. Tzv. řopík – lehké železobetonové opevnění – lze zahlédnout

z vlaku u Stříbra. Z dalších památek, které se cestujícím na trati ukážou, se hlásí o pozornost hlavně kostely. Už v Plzni nepřehlédnete katedrálu sv. Bartoloměje s nejvyšší kostelní věží u nás a věžatě svatyně objevíte i v Kozolupech, ve Stříbře, ve Svojšíně, v Brodu

Na dohled přehrady Hracholusky

← Plešnice – Pňovany zast. →

Na řece Mži byla v letech 1959 až 1964 vybudována přehrada Hracholusky. Původně měla sloužit hlavně jako dostatečný zdroj vody pro průmyslové účely a na zavlažování a zároveň měla také omezit riziko povodní. Postupně se z ní stalo i známé místo rekreace. Kolem přehrady vzniklo několik hojně vyhledávaných kempů a velké množství chat. Vodní nádrž je rovněž oblíbená mezi rybáři. V letní sezoně zajišťuje pravidelnou linkovou i zájezdovou přepravu po přehradním jezeře loď Plzeň.

18
km

Řopík z předválečného opevnění

← Vranov u Stříbra – Stříbro →

Ve Stříbře a jeho okolí se dochovaly železobetonové pevnůstky, které byly postaveny jako součást československého opevnění v letech 1936 až 1938. Pro tento typ bunkru se vžil označení řopík – podle zkratky pro Ředitelství opevňovacích prací (ŘOP), jež mělo na starosti stavbu opevnění. Bunkry tvořily obrannou linii v západních Čechách – tzv. plzeňskou čáru. Ta měla zamezit postupu nepřítele do vnitrozemí, než by se do obrany země mohla zapojit zformovaná armáda a spojenci.

30
km

Kostel s vyhlídkovou věží ve Stříbře

← Vranov u Stříbra – Stříbro →

I z vlaku je poznat, že Stříbro patří k nejkrásnějším českým městům. Dominuje mu kostel Všem svatých, který vznikl pozdně gotickou přestavbou původní kaple. Současnou barokní podobu získala svatyně v polovině 18. století. Věž kostela byla v roce 1699 opatřena kopulí a také bytem pro věžného. Od dubna do září lze do věže vystoupat po 144 schodech a z jejího ochozu ve výšce 32 metrů se kochat pohledem na město a jeho okolí. Vstupné do vyhlídkové věže je dobrovolné.

32
km

TIP

Bez přestupu vás mezi Plzní a Chebem svezou Západní expresy, které jedou zpravidla každé dvě hodiny. Cestovat budete v modernizovaných vozech s klimatizací a zásuvkami pro dobíjení drobné elektroniky. Pojedete s dětmi? Pak si poříďte místenku do vozu vyhrazeného pro cestující s malými pasažéry, v němž nechybějí hry nebo dětské kino. Kromě Západních expresů se mezi městy svezete také vlakem InterCity Pendolino. Spojení, které bude nejvíce vyhovovat vašim plánům, si snadno najdete na www.cd.cz nebo prostřednictvím bezplatné mobilní aplikace **Můj vlak**. Rádi vám také poradí pracovníci Kontaktního centra ČD na telefonním čísle **221 111 122**.

nad Tichou nebo v Plané. K nejkrásnějším úsekům patří část trati mezi Stříbrem a Brodem nad Tichou, kde se koleje klikatí údolím Mže. Řeka a okolní zvlněná krajina plná lesů tu čarují a na mnoha místech nabízejí cestujícím atraktivní podívanou, kterou

umí jen příroda. Z vlaku uvidíte také vodní nádrž Hracholusky a u Chebu přejede vlak po mostě nad přehradou Jesenice. Kromě Chebu a Plzně nastupuje a vystupuje nejvíce cestujících zpravidla v Mariánských Lázních. Na mariánskolázeňském nádraží zasta-

vují i rychlé a pohodlné vlaky známé pod označením Západní expres a vlaky InterCity Pendolino. Secesní výpravní budova zrekonstruovaná v letech 2007 až 2009 důstojně plní úlohu vstupní brány do oblíbeného lázeňského města. ■

Barokní svojšínský zámek

← Svojšíň – Ošelín →

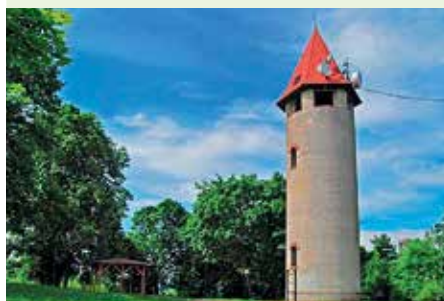

Za Příchovských z Příchovic byl ve Svojšíně v roce 1723 postaven barokní zámek. Po druhé světové válce připadl státu a od roku 1965 ho využívala obec – jako mateřskou školu nebo závodní a školní jídelnu. Dnes obec zámek vlastní a zasloužila se o jeho obnovu. Od dubna do října si lze objednat prohlídku zrekonstruovaných částí zámku a přilehlého kostela sv. Petra a Pavla s průvodcem. Na zámku, kde se konají výstavy a další kulturní akce, můžete levně přenocovat a najde-
te tu i kavárnu.

42
km

Rozhledna na Bohušově vrchu

← Brod n. Tichou – Planá u M. L. →

V Plané uvidíte z vlaku zámek, kostel Nanebevzetí Panny Marie nebo historickou budovu školy Na Valech. Napravo od těchto staveb si pozorný cestující může také všimnout věže se špičatou stříškou. Jde o cihlovou rozhlednu na Bohušově (dříve Šibeničním) vrchu, postavenou v letech 1908 a 1909. Do její vyhlídky ve výšce 18 metrů vede 73 schodů. Při poslední rekonstrukci rozhledny v roce 2014 byly do jejího vyhlídkového ochozu nainstalovány panoramatické mapy. Rozhledna je volně přístupná.

64
km

Obloukový most utopený v jezeře

← Stebnice – Cheb-Všeboř →

U Chebu překonávají vlaky přehradu Jesenici po železničním mostě. Pokud se budete pozorně dívat nalevo (ve směru jízdy z Plzně do Chebu), můžete z něj spatřit jednu zajímavost – oblouky starého betonového mostu utopeného v jezeře. Starý most kdysi spojoval břehy řeky Odry a bylo možné se po něm dostat z jedné do druhé části obce Všeboř. V letech 1957 až 1961 byla na řece Odře vybudována vodní nádrž Jesenice, a pod vodou tak skončila velká část obce Všeboř i starého mostu.

101
km

Mekka Spejbla a Hurvínka

Když se řekne Josef Skupa, každého napadne Spejbl a Hurvíněk. Jaké je ale vůbec Skupovo spojení s Plzní, městem slavných osobností, které právě západočeská metropole ovlivnila v jejich profesním životě? Vypravili jsme se proto na náměstí Republiky pod kostel sv. Bartoloměje, do jednoho z historických domů, kde sídlí Muzeum loutek.

Josef Skupa byl všestranně nadanou osobností. Hrál v městském divadle a posléze se začal angažovat v Loutkovém divadle feriálních osad, kde působil něco přes rok. „Prázdninové“ divadlo pořádalo představení pro chudší mládež. I za tak krátkou dobu se Skupa dokázal prosadit jako autor, režisér, výtvarník, realizátor výprav, konstruktér, organizátor, a především jako herec a zpěvák. Právě zde se setkal s Karlem Novákem, významným loutkařem, od něhož rychle vstřebal znalosti několika generací kočovných marionetářů. Z divadla, které rychle

DOMY SLAVNÝCH

TEXT: SVĚTLANA LAVIČKOVÁ
FOTO: JAN CHALOUPKA

JOSEF SKUPA

nastartovalo Skupovu kariéru, se stal fenomén na loutkové scéně nejen v Plzni, ale po celé České republice i v zahraničí.

Kdo se zrodil dřív?

Spejbl je o několik let starší. Hledání Hurvínkovy postavičky Skupovi pár let zabralo. V začátcích se tak po Spejblově boku vystřídal například Švejk nebo Kašpárek. Ještě před Spejblem a Hurvínkem se ale Skupa věnoval mnoha dalším loutkám, které mnohdy sám navrhl a byl jejich hlasovým interpretem. V Muzeu loutek je této známé osobnosti věnována celá expozice s více i méně známými marionetami. Návštěvníci si mohou prohlédnout nejen loutky v původním stavu, ale i opravené kusy, aby mohli více porozumět restaurátorskému řemeslu.

Malá škola loutkoherectví

V budově muzea je malé divadlo, kde si každý návštěvník může vyzkoušet na vlastní kůži, jaké to je být loutkohercem. Zavítali jsme tam i my. Po stěnách divadla jsou všude rozvěšeny různé typy loutek, s kterými lze trénovat. Manekýny pro děti i dospělé. Marionety, maňasci i javajka. Ředitelka muzea vysvětluje, jaké to je stát za loutkou a jak všechny druhy ovládat. Děti si mohou obléct i černé kostýmy, aby při hře splynuly s pozadím na pódiu. My zkusíme marionetu paní hospodské. Kývavým pohybem ruky ovládáme chůzi loutky a druhou rukou metodou pokus a omyl taháme za nitky od rukou. Být loutkohercem není žádná sranda... ■

PRAŽSKÝ HRAD, STARÝ KRÁLOVSKÝ PALÁC
18.10.2017–6.5.2018

OBNOVA PRAŽSKÉHO HRADU 1918–1929

www.hrad.cz
Otevřeno denně: duben – říjen od 9 do 17 hodin, listopad – březen od 9 do 16 hodin

Přímý noční spoj Praha – Curych

Vlakem na lyže do Švýcarska

- oddíly s lůžky **Single**, **Double** nebo **Triple**
- ze stanice Sargans ideální spojení do **skiresortu Davos Klosters**
- od 13. 1. do 2. 4. 2018 **sleva 20 %** na **skipas** v Davos Klosters v rámci ČD Ski

www.cd.cz/cdski

JŘ 2018
Novinky v regionech
ČD ski
Do švýcarských Alp
Můžete potkat ve vlaku
Karel Klusák

JÍZDNÍ ŘÁD 2018 V REGIONECH

Nové zastávky a více pravidelných spojů

V prosincovém čísle jsme informovali o novinkách, které přinesl jízdní řád platný od 10. prosince 2017 u dálkových linek. K úpravám došlo ale i v regionální dopravě. Zde je přehled tratí v jednotlivých krajích s nejvýznamnějšími změnami.

Ústecký kraj

Nové přímé spojení Ústí nad Labem –
Drážďany (jaro až podzim)
Turistický vlak z Děčína do Mikulášovic.

Plzeňský kraj

Kvůli zachování návaznosti na Západní expresy v relaci Praha – Plzeň – Mnichov došlo k výrazným změnám časových poloh některých regionálních vlaků. Jde především o tyto tratě:

170 (Praha –) Beroun – Plzeň – Cheb
180 Plzeň – Domažlice – Furth im Wald a dále na navazujících tratích:
175 Rokycany – Nezvěstice
176 Chrást u Plzně – Radnice
177 Pňovany – Bezručovice
178 Svojsín – Bor
181 Nýřany – Heřmanova Huť
182 Staňkov – Poběžovice
184 Domažlice – Planá u Mariánských Lázní
185 Horažďovice předměstí – Domažlice

Liberecký kraj

Navýšen počet spojů na trati
080 Bakov nad Jizerou – Česká Lípa – Jedlová.

Karlovarský kraj

Navýšen počet spojů na trati:
140 Cheb – Karlovy Vary
142 Karlovy Vary dolní n. – Nové Hamry
148 Aš město – Cheb

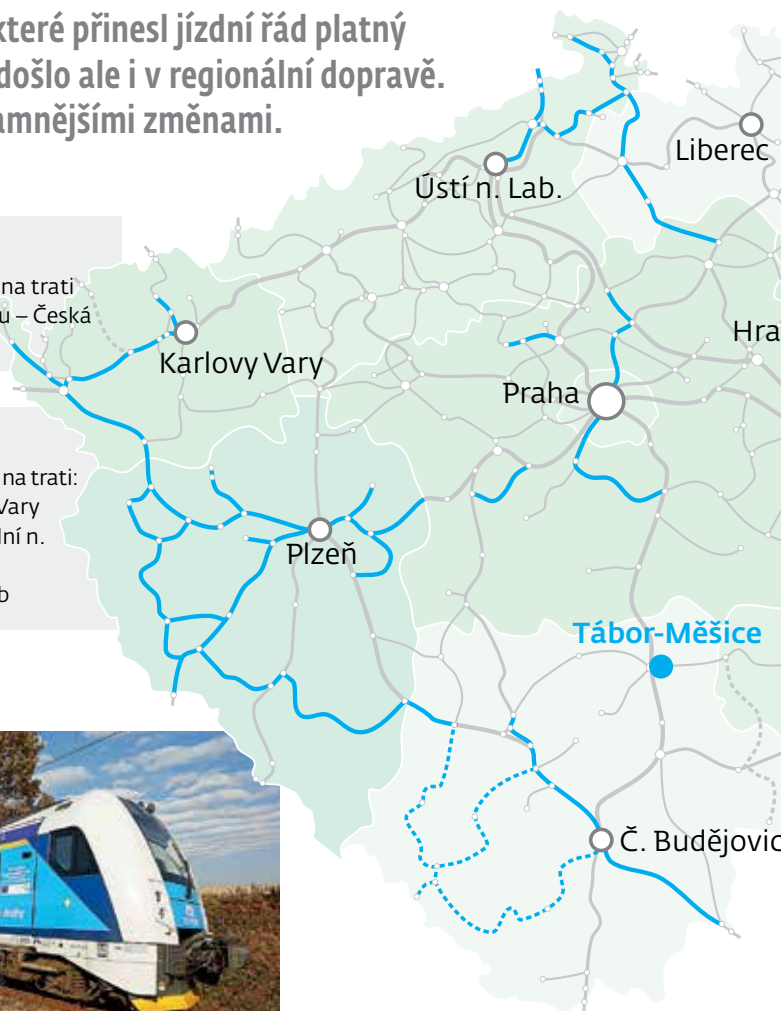
Jihočeský kraj

Zřízena nová zastávka Tábor-Měšice.
Zavedeny přímé vlaky České Budějovice – Písek město a zpět.
Navýšen počet spojů na trati:
190 Strakonice – Horažďovice
199 České Budějovice – České Velenice

ČD neprovozují vlaky na tratích:
194 České Budějovice – Černý Kříž
197 Číčenice – Nové Údolí
198 Strakonice – Volary

Praha a Středočeský kraj

S doklady PID lze cestovat i na Benešovsko, Kolínsko a Kutnohorský.
Zavedeny noční víkendové spoje od 02:30 h ze stanice Praha hl. n. a nové přímé vlaky Praha – Mělník.
Navýšen počet spojů na trati:
210 Praha – Vrané nad Vltavou – Čerčany
110 Slaný – Kralupy nad Vltavou
172 Liteň – Zadní Třebaň.

Pardubický kraj

Navýšen počet spojů na trati:

017 Česká Třebová – Moravská Třebová – Chornice

019 Česká Třebová – Lanškroun

024 Ústí nad Orlicí – Štítý

025 Dolní Lipka – Hanušovice

031 Pardubice – Hradec Králové – Jaroměř

Olomoucký kraj

Jízdní doba na trati 292 mezi Zábřehem na Moravě a Jeseníkem je kratší o 10 min.

Moravskoslezský kraj

Zprovozněna nová zastávka Havířov střed.

Prodloužení trasy vlaků linky S2 až do/ze stanice Ostrava-Svinov. Vliv modernizačních prací na železniční dopravu na trati **320** (v úseku Český Těšín – Loučky nad Olší, Karviná hl. n. – Dětmárovice) a trati **321** (Český Těšín – Opava).

Královéhradecký kraj

Navýšen počet spojů na trati:

031 Pardubice – Hradec Králové – Jaroměř

047 Trutnov – Teplice nad Metují

Ostrava

Havířov střed

Zlínský kraj

Navýšen počet přímých spojů z Kroměříže do Zlína (trati 303, 330, 331).

Spěšné vlaky opět začínají i končí ve stanici Staré Město u Uherského Hradiště. Osobní vlaky z Brna opět končí a začínají ve stanici Uherské Hradiště.

Vysočina

Navýšen počet spojů na tratích **250** a **252** (Žďár nad Sázavou – Křižanov – Velké Meziříčí a zpět).

úseky s vyjmenovanými změnami

trati bez provozu vlaků ČD

nová zastávka

Jihomoravský kraj

Zprovozněna nová zastávka Veselí nad Moravou-Milokoš.

Zrychlení a navýšení počtu spojů na trati:

240 Brno – Zastávka u Brna – Vysoké Popovice

244 Brno – Hrušovany nad Jevišovkou/Moravské Bránice – Oslavany

248 Znojmo – Retz

250 Níhov – Tišnov – Brno – Břeclav – Kúty

PODROBNĚJŠÍ PŘEHLED ZMĚN V NABÍDCE
SPOJŮ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH NALEZNETE NA
WWW.CD.CZ V SEKCI TISKOVÉ ZPRÁVY NEBO PŘÍMO
VE VYHLEDÁČI SPOJENÍ NA INTERNETOVÝCH
STRÁNKÁCH I V MOBILNÍ APLIKACI MŮJ VLAK.

ČDSki

Skiareály, kde mohou cestující národního dopravce od 13. ledna do 2. dubna 2018 lyžovat za zvýhodněné ceny, se rozrůstají o další destinace. Zajeďte na Lipno a využijte 30% slevu na denní skipas ČD Yetti. Lákají vás Alpy? Od letošního roku si můžete jet zalyžovat pohodlně nočním spojem do Curychu. Švýcarský skiresort Davos Klosters nabízí přes tři sta kilometrů sjezdovek a 20% slevu na dvou- i tří denní skipasy.

WWW.DAVOS.CH

Vzhůru na sjezdovky DO ŠVÝCARSKÝCH ALP

ČD Ski využije každoročně přes tři tisíce lyžařů. Slevy na jednodenní skipasy nabízí již sedm českých zimních středisek. Čtyři slovenské resorty poskytují slevu 20% na dvoudenní skipasy. Nově přibyla další zahraniční novinka – 20% sleva na dvou- či tří denní skipasy v lyžařském centru Davos Klosters ve Švýcarsku. Sleva na permanentku bude cestujícím uznána po předložení platné jízdenky na pokladnách zimních areálů (pravidla pro získání slevy najdete na www.cd.cz/cdski).

Na hory po Česku i Slovensku

Všech sedm českých a moravských lyžařských středisek je dobře dostupných vlaky ČD z krajských měst nebo regionálních center, a to maximálně do dvou hodin. V novém partnerském areálu Lipno lze využít slevu 30% na denní permanentku ČD Yetti. Tuto destinaci ocení především obyvatelé Českých Budějovic a Tábora. Cesta vlakem

S ČD SKI DO DAVOSU

Švýcarsko je ideální zemí pro milovníky opravdového lyžování. Od letošního roku platí nová nabídka 20% slevy na dvou- až tří denní skipasy v areálu Davos Klosters. Celkem 110 sjezdovek s délkou přes 300 km (z toho je 80% v nadmořské výšce nad 2 000 m) ve čtyřech areálech na jeden skipas vyrazí dech. Do Davosu lze cestovat pohodlně přes noc, nepřerušované množství sjezdovek až do 2 844 m zaručí sportovní vyžití na mnoho dní až do začátku dubna. Mezi jednotlivými skiareály se lze pohybovat vlakem Rhétské dráhy, na který platí skipas. Zastávky jsou hned u nástupních stanic lanovek. Ceny jízdenek v lůžkovém voze ČD z Prahy do Curychu ve vlaku Ex 1540 zohledňují zacílení na české zákazníky. Cesta z Prahy (odj. v 18.01) přes stanici Sargans do Landquartu a Davosu (příjezd v 8:50) vyjde v lůžkovém třímištném kupé na cca 2 300 Kč.

a návazným skibusem přímo k lanovce trvá z Českých Budějovic necelé 2 hodiny. Také lyžařské centrum Harrachov přináší novou nabídku v podobě 20% slevy na 8hodinový skipas.

Slovensko nabízí v rámci programu ČD Ski 88 kilometrů sjezdovek ve Velké Fatře a ve Vysokých a Nízkých Tatrách. Do skiareálů se rychle a pohodlně dopravíte spojem SuperCity Pendolino Košičan ze severní

Pernink
www.pernink.info
www.ski-pernink.cz

Cheb

Karlovy Vary

Plzeň

Praha

Ski & Bike Špičák
www.spicak.cz

České Budějovice

Lipno
www.lipno.info

Harrachov
www.skiareal.com

Tanvaldský Špičák
www.skijizerky.cz

JONAS PARK Ostružná
www.ostruzna.cz

Česko	Skiareály ČD Ski	Dostupnost vlakem
Jizerské hory	Ski Bižu Tanvaldský Špičák	z Liberce a Jablonce n. N. (42 min)
Krušné Hory	Skiareál Vila Pernink	z Karlových Varů (54 min)
Krkonoše	Sportovní areál Harrachov	z Liberce a Jablonce n. N. (1 h 18 min)
Beskydy	Ski Karolinka	ze Vsetína (46 min)
Jeseníky	JONAS PARK Ostružná	z Olomouce (o víkendech 1 h 33 min)
Šumava	Ski & Bike Špičák	z Plzně (2 h)
Šumava	Skiareál Lipno (ČD Yetti)	z Českých Budějovic (1 h 48 min)

Slovensko	Skiareály ČD Ski	Dostupnost vlakem
Velká Fatra	Ski & Bike Ružomberok – Malinô Brdo	Z Prahy, Olomouce a Ostravy (spojem SC Pendolino Košičan, EuroNight Slovakia)
Nízké Tatry	TMR Jasná	
Vysoké Tatry	TMR Vysoké Tatry – Tatranská Lomnica a Štrbské Pleso	

TMR Vysoké Tatry
www.vt.sk

TMR Jasná - Chopok
www.jasna.sk

Ružomberok-Malinô Brdo
www.skipark.sk

Karolinka
www.skikarolinka.cz

Žilina

Štrba

Poprad

Sargans / Davos Klosters
www.davos.ch

**NABÍDKU ZVÝHODNĚNÝCH
CEN SKIPASŮ LZE VYUŽÍT
OD 13. LEDNA DO 2. DUBNA 2018.
VÍCE INFORMACÍ NAJDETE NA
WWW.CD.CZ/CDSKI.**

a střední Moravy, z Prahy nebo přes noc lůžkovým vlakem EuroNight Slovakia. Nejlépe dostupná vlakem ČD jsou zimní střediska Ružomberok Malinô Brdo a skiresort Štrbské Pleso, lze tedy lyžovat až do závěrečných

hodin, Pendolino odjíždí ze Štrby pravidelně v 16:26 h a z Ružomberka v 17:10 h. Čeští lyžaři mohou využít zvýhodněné skipasy rovněž v areálu TMR Tatranská Lomnica ve Vysokých Tatrách nebo v Jasně na svazích Chopku. Nově k SC Pendolino Košičan navazují ze stanice Liptovský Mikuláš přímé skibusy do největšího slovenského skiareálu v Jasně. ■

**Západní
EXPRES**

Z Prahy na západ každou hodinu

V novém jízdním řádu dochází k dalšímu posílení kvality na klíčových linkách. Základem pro každou trasu je sjednocení služeb. S tím souvisí také sjednocení názvu klíčových spojů. Po Jižním a Slováckém expresu následovaném Metropolitanem je novinkou jízdního řádu 2018 Západní expres. Jak již název napovídá, spojuje Prahu se západem (nejen) Čech. Jméno linky však není jedinou změnou.

Klíčovou novinkou je zvýšení počtu spojů z Prahy do Plzně, Chebu a také do Holýšova a Domažlic. Denně propojí Prahu a západočeskou metropoli celkem 31 párů vlaků (včetně regionálních spojů). Zákazníci mohou do Plzně cestovat v hodinovém intervalu, dále do Chebu a Domažlic každé dvě hodiny. Do Mnichova každý den zamíří sedm párů vlaků. Do Klatov jezdí rychlíky vyšší kvality každé dvě hodiny. Expresy směr Cheb zastaví až v Plzni a ve stanici Plzeň-Jižní Předměstí, ve Stříbře, Plané u M. Lázní a v Mariánských Lázních. Také spoje do Mnichova zastavují poprvé až v Plzni, pak v Holýšově, Domažlicích a v několika stanicích v Bavorsku. Ostatní stanice na trase z Prahy do Plzně obslouží rychlíky vyšší kvality do/z Klatov. Zastavují v Rokycanech, Kařezu, Hořovicích, Zdicích, Berouně a na nádraží Praha-Smíchov. Pro obyvatele Kařezu, Zdic a jejich okolí se tak počet rychlých spojů do Prahy nebo Plzně zdvojnásobí až ztrojnásobí.

Řazení a služby

Cestující si na cestě do Domažlic a dále do Mnichova mohou užít pohodlí díky modernějším vozům. Mají k dispozici velkoprostorové klimatizované oddíly, audiovi-

**INFORMACE K JEDNOTLIVÝM SPOJŮM
NALEZNETE NA WWW.CD.CZ.**

zuální informační systémy, velkoprostorové a oddílové vozy 1. a 2. třídy, elektronický rezervační systém (ve vybraných vozech), oddíly pro cestující s dětmi, el. zásuvky 230 V, přepravu jízdních kol na základě povinné rezervace i službu ČD Minibar. Soupravy budou také postupně vybaveny ČD WiFi. Dále na německém území zajišťuje cateringové služby společnost Die Länderbahn (Alex), která rovněž nabízí komfort v podobě vozů 1. třídy, klimatizovaných vozů, míst pro cestující na vozíku i služeb s občerstvením. V úseku Praha – Cheb/Františkovy Lázně pojedou denně dva páry Pendolin v kategorii InterCity. Expresy překonají vzdálenost mezi Prahou a Plzní za 1 hodinu a 25 minut.

ZÁPADNÍ EXPRES

Praha – Plzeň – Cheb
Františkovy Lázně
Mnichov

7 párů vlaků Ex na lince
Praha – Plzeň – Mnichov

8 párů vlaků Ex na lince
Praha – Plzeň – Cheb

2 páry vlaků IC (Pendolino)
na lince
Praha – Plzeň – Cheb
Františkovy Lázně

interval 1 h,
z Plzně dál interval 2 h

ČASOVÉ ÚSPORY

Relace	Jízdní doba od	Časová úspora
Praha – Plzeň	1:25 h	- 12 min
Praha – Cheb	2:44 h	- 17 min
Praha – Mnichov	5:43 h	- 20 min

Rychleji tak uběhne i cesta do Mariánských Lázní nebo do Chebu, přibližně o čtvrt hodiny. Vlakry kategorie Ex z Prahy do Mnichova jezdí letos o 20 minut rychleji. Další časové úspory lze očekávat v příštím roce díky zprovoznění tunelu v Ejovicích. ■

Cateringové služby přichází s dalšími novinkami

Zájem cestujících o kvalitní nabídku občerstvení ve vlacích stále roste. Služba ČD Minibar se proto rozšiřuje do dalších spojů. Vozíky doplňující službu restauračních vozů s cenově výhodnější nabídkou najdete na lince Praha – Budapešť. Od nového jízdního řádu mohou cestující v červených railjetech mezi Prahou a Vídní také využít 50% slevy ze sortimentu minibarového prodeje.

Služba ČD Minibar je zavedena zejména u vlaků, které cestující využívají pro přepravu na delší vzdálenost. Od nového jízdního řádu, platného od 10. prosince 2017, je navíc na lince Praha – Hradec Králové a Praha – Luhačovice provoz služby ČD Minibar rozšířen do dalších vlaků zásobovaných z nových skladů v Hradci Králové a Přerově.

Kromě stávající nabídky drobného občerstvení ČD Minibaru můžete vyzkoušet i pár novinek. Děti jistě ocení ovocné přesnídávky (za 14 Kč) či ovocný koktejl s celými kousky ovoce, tato zdravá pochoutka vás vyjde na 55 Kč. V neposlední řadě se na výlet můžete vybavit oblíbenou energetickou svačinkou v podobě sušeného masa Jerky, a to ve dvou variantách – hovězí a krůtí, vždy za 28 Kč.

Občerstvení nejen v jídelních vozech

Ve všech spojkách Metropolitan na lince Praha – Bratislava – Budapešť si mohou cestující kromě nabídky teplého i studeného občerstvení v restauračních vozech JLV zakoupit i drobné zboží z minibarů, a to za velmi výhodné ceny. Zkuste třeba překapávanou kávu Tchibo Classic za 20 Kč nebo světlý ležák Pardál Echt za 25 Kč. Z nealkoholických nápojů je nově v nabídce Pfanner hroznový nektar za 25 Kč. Máte-li chuť na sladkou svačinku, jistě oceníte medový perník se švestkovými povidly za 10 Kč. ■

INFORMACE O CATERINGOVÝCH
SLUŽBÁCH NALEZNETE NA
WWW.CD.CZ/MINIBAR.

Novinky u červených railjetů

Rakouský dopravce ÖBB a provozovatel Henry am Zug zlevnil od nového jízdního řádu nabídku občerstvení z minibarů v červených jednotkách railjet na trase Praha – Vídeň. V rámci Happy Hours je cena produktů nižší o 50%. Nabídka se týká všech položek minibarového prodeje vyjma alkoholických nápojů.

Parkujte v cyklověžích rychle a bezpečně

Od začátku prosince mohou cyklisté využít další Bike Tower. Stavba s moderním designem a kapacitou přes sto bicyklů vyrostla u prvního nástupiště na nádraží v Lysé nad Labem. V Česku je v pořadí šestou úschovnou tohoto typu. Samoobslužný systém umožňuje bezpečné uložení jízdního kola včetně zavazadel.

Výškové kolárny nejsou u nás ničím neznámým a zájem o tyto služby stále roste. Díky jedinečnému způsobu parkování nemusí mít majitelé obavy z odcizení bicyklu, jako je tomu v případě stojanů ve veřejných prostorách. Síť výškových koláren v České republice navštívilo už přes 145 000 cyklistů. Kromě Lysé nad Labem mohou cyklisté využít cyklověž v Přerově, Pardubicích, Třinci a další dvě v Hradci Králové. Všechny Bike Towers jsou v docházkové vzdálenosti od nádraží. Skleněná stavba v Lysé nad Labem je postavena na půdorysu dvanáctihranu a pojme až 118 jízdních kol. Tento tvar umožňuje efektivní uložení co nejvíce kol v omezeném prostoru věže. S výstavbou cyklo-domů se počítá i letos. Už na jaře se na novou úschovnu mohou těšit cyklisté v Poděbradech, v Břeclavi, Hodoníně, Šumperku, Kolíně, Trutnově nebo Litoměřicích.

Jak to funguje?

Celý proces uložení nezabere více než půl minuty. Platí se mincemi, uložení kola na 24 hodin vyjde na 5 Kč, s výjimkou cyklověže v Pardu-

bicích, kde odstavení kola na den stojí 10 Kč. Lístek získaný při platbě je nutné si založit pro následné vyzvednutí. Na bicyklu je možné nechat veškeré příslušenství jako například přilbu na řídítkách, osvětlení a vybavení, brašny, náhradní díly, klíče a další zavazadla. Vše zůstane bezpečně uzamčeno uvnitř. S kolem nepříjde do styku nikdo jiný než jeho majitel. Při vyzvednutí kola je pouze třeba načíst čárový kód z lístku. Kromě Bike Tower mohou cyklisté využít i vzduchový kompresor. Celý prostor s automatickou skladovací konstrukcí je monitorován kamerovým systémem a je přístupný 24 hodin denně. Kolo i příslušenství je plně pojištěno.

Výhody pro držitele In Karty

Vzhledem k sílícímu automobilovému provozu ve městech se použití kola na cestu k nádraží stává nejrychlejší dopravním prostředkem. Dojíždíte do práce vlakem? Majitelé In Karty mohou využívat úschovu v cyklověžích zdarma! Stačí si kolo ráno bez poplatků uložit a do 24 hodin si jej vyzvednout. ■

InKarta

BLUETRAINS.CZ

Virtuální prohlídky vozidel ještě zábavněji

Navštívíte web bluetrains.cz a kocháte se výhledem, který vám může nabídnout jen pohled přes čelní okno lokomotivy, a zároveň dumáte, k čemu slouží všechny páčky, knoflíky a čudlíky? Pak pro vás máme dobrou zprávu. Projekt Bluetrains přichází s novinkou, která na tyto dotazy spolehlivě odpoví.

Co se asi stane, když zmáčknu tohle? Ruku na srdce, snad každý z nás tomuto pokušení aspoň jednou za život neodolal. A je úplně jedno, jestli šlo o tátovo nové auto, máminu myčku nebo babiččin měřič krevního tlaku. Vždy platí zásada, že na čudlíky, o kterých ne-

vím, co spustí, se nesahá. Pokud máte podobné choutky v případě železničních vozidel, doporučujeme obezřetnost dvojnásob. Ale abychom vám situaci maličko ulehčili a zároveň vyšli vstříc častým přáním a dotazům železničních fanoušků, máme připravenou jednu novinku.

Popis ovládacích prvků

Na webu bluetrains.cz najdete přes 40 virtuálních prohlídek soudobých i historických vozidel Českých drah. Jsou zpracovány 360stupňovým záběrem s neomezenou možností virtuálního rozhlížení se. Od února začneme postupně ke všem stávajícím doplňovat popisky všech důležitých ovládacích prvků na stanovišti strojvedoucího. Fungovat to bude jednoduše – po přejetí myší přes konkrétní tlačítko, přepínač nebo páku se objeví okno s popisem funkce dotčeného ovládacího prvku. V případě multifunkčního prvku (typicky sdružená jízdní páka ovládající jízdu i brzdu) budou popsány všechny polohy ovladače a funkce vztahující se k nim. Uživatel tak lépe pochopí, jak ovládání konkrétního stroje funguje. Popisky nám připravují zkušení strojvedoucí, čímž je zaručeno, že bude jejich funkce vysvětlena správně a pochopitelně.

Jak to dělají profesionálové?

Další novinkou, kterou připravujeme ke spuštění, je propojení se sesterským projektem Pohled z vlaku (www.pohledzvlaku.cz). Protože na tomto webu najdete už dvanáct zpracovaných tratí a záběry z deseti rozličných lokomotivních řad, budete mít možnost přejít z virtuální prohlídky přímo na záběry natočené na shodné řadě. Stačí kliknout na tlačítko Jdi na video a za pár okamžiků budete mít možnost podívat se, jak vozidlo ovládají skuteční strojvedoucí. Tak hodně štěstí při studiu správných tlačítek! ■

TURISTICKÝ MAGAZÍN

ZDARMA V CERTIFIKOVANÉM TURISTICKÉM INFORMAČNÍ CENTRU

- V lednovém vydání magazínu TIM čtete:
- LYŽAŘSKÉ AREÁLY V ČR A NA SLOVENSKU
 - MASOPUSTNÍ OSLAVY
 - VÝHERNÍ KVÍZ S ČESKÝMI DRAHAMÍ
 - KŘÍŽOVKY, OSMISMĚRKY, SUDOKU
 - SOUTĚŽE O HODNOTNÉ CENY

SOUTĚŽNÍ KVÍZ
o kilometrické banky
na straně 6!

www.czech-tim.cz • www.prakticky-pruvodce.cz

MŮŽETE POTKAT VE VLAKU

Během cesty si krásně zašprechtím

Berete v lednu útokem výprodeje sezonního zboží v Německu nebo Rakousku a zjišťujete, že se svým Guten Tag a Auf Wiedersehen už nevystačíte? Pak by to možná chtělo zapracovat na svém jazykovém vybavení. Svě o tom ví Karel Klusák, ředitel jazykové školy INTACT, který své cesty vlakem využívá i jako sondy do lingvistického nadání Čechů a Moravanů. Zajímá vás, jak jsme na tom a jaké jsou trendy v jazykovém vzdělávání?

TEXT: PAVEL MOJŽÍŠ, FOTO: JAN CHALOUPKA

Někdy si připadám jako Jana Hlaváčová v roli zdravotní sestry doktora Šafránka. Jsem starý, mám křečové žíly a neumím jazyky. Dá se s tím ještě něco dělat?

Pokud jde o první dva aspekty, tak v těch vám asi nepomůžu (smích), ale s tím třetím by se něco dělat dalo. Záleží na tom, jak moc to chcete změnit.

Asi jsem měl ale začít mnohem dříve...

Bylo by to sice optimální, ale existují jazykové kurzy v zahraničí pro všechny generace. My v INTACTu například nabízíme kurzy pro děti a mládež už od 7 let, ale skoro třetina našich klientů jsou dospělí nad 30 let. Hodně z nich má spíše pasivní znalost jazyka a uvědomují si, že jediný způsob, jak se rychle

rozmluvit, je vyjet na jazykový kurz do zahraničí. Speciální kategorií jsou manažeři, kteří mají málo času a chtějí velmi intenzivní a specializovanou výuku, a učitelé cizích jazyků, kteří chtějí zlepšit svoje metodické schopnosti. Nabízíme ale také kurzy pro seniory, tedy pro klienty starší 50 let.

Opravdu je nejlepší učit se jazyk v zahraničí?

Opravdu. Ale nejlépe se cizí jazyk naučíte v kvalitní jazykové škole v místě, kde se budete dobře cítit. Některé školy z nabídky INTACTu se zaměřují na mladší studenty ve věku 16–25 let, jiné školy přijímají pouze starší 30 let. Nemálo škol nabízí letní kurzy pro mládež od 12 do 17 let nebo i kurzy pro mladší děti. Další otázkou je místo, kde budete pobývat. Někdo chce poznávat Londýn, pro dalšího jde o příliš kosmopolitní metropoli a chce být raději v menším anglickém městě, třeba u moře. Velmi oblíbená je Malta, kde je krásné počasí, školy jsou tam kvalitní a ceny rozumné. Nabízíme také kurzy angličtiny v Irsku, Kanadě, USA, Austrálii, na Novém Zélandě a v Jihoafrické republice. Flexibilní je i doba studia, můžete jet třeba jen na dva týdny.

Za dva týdny se opravdu něco naučím?

Spočítejme si to. Středoškolák má 100 lekcí angličtiny za rok, dospělý, který chodí jednou týdně do české jazykovky, absolvuje nejvíce 60 lekcí ročně. Pokud pojedete na zahraniční jazykový kurz, budete mít

20 až 30 lekcí výuky týdně. K tomu budete mluvit anglicky nejméně hodinu, spíš dvě denně se svými spolužáky. Většina studentů bydlí v hostitelských rodinách, to je další hodina až dvě konverzace denně. Celkem absolvujete během pouhých dvou týdnů víc než 100 lekcí! A to se projeví, rozmluvíte se, přestanete si v hlavě překládat a budete okamžitě reagovat.

A co děti? Kdy bych je měl poslat do zahraničí na „jazykovou zkušenou“?

To závisí na znalostech cizího jazyka a na osobnosti dítěte. Student by měl absolvovat nejméně dva roky výuky ve škole. Angličtinu se dnes učí všechny děti od základního stupně, takže v tom problém není. INTACT nabízí ale i kurzy němčiny, španělštiny, francouzštiny a dalších jazyků. Pokud jde

KAREL KLUSÁK

Po gymnáziu v Třebíči studoval angličtinu a češtinu na FF UJEP v Brně (nynější Masarykova univerzita), dokončil ji v roce 1982. Po základní vojenské službě učil angličtinu a češtinu na Hotelové škole Světlá ve Velkém Meziříčí. V 1991 založil INTACT, cestovní kancelář specializovanou na jazykové pobyty v zahraničí a středoškolská studia v zahraničí. Je ženatý, má 3 děti a 3 vnoučata. Mezi jeho hlavní záliby patří vedle cestování a jazyků literatura a film.

o osobnost, jsou děti, které jsou samostatné, snadno navazují kontakty s novými kamarády, nedělá jim problém pohybovat se v novém prostředí, rychle si na ně zvykají. Takové děti mohou jet klidně v 10 nebo 12 letech. První cesta by se ale měla uskutečnit v 15, nejpozději 16 letech.

Tak to abych začal šetřit...

Je pravda, že jazykové kurzy nejsou levné, ale ceny se poslední dva roky snižují nebo zůstávají stejné. Koruna posiluje, libra a dolar slábnou. Musíte to ale brát především jako investici do svého dítěte, která má vysokou návratnost. Je na vás, zda investujete do dražší dovolené nebo do jazykového kurzu, ze kterého ale koneckonců může být nejlepší dovolená. Cizí jazyky se učí lidé po celém světě, protože chtějí zlepšit svoje

životní vyhlídky, a ovládat jeden cizí jazyk nestačí! Čeština je navíc exotický jazyk, takže se nepočítá. Musíte ovládat nejméně dva cizí jazyky, pokud chcete mít zajímavou práci.

Jaké jsou trendy jazykové výuky v Evropě a v ČR?

Každá evropská země je v jiné ekonomické situaci a má jiné sousedy, což jsou faktory, které ovlivňují studium jazyků. Pokud jde o jazykové kurzy v zahraničí, obecně lze říci, že hlavním jazykem samozřejmě zůstává angličtina a Velká Británie zůstává nejoblíbenější destinací. Výrazně roste zájem o němčinu, nejen v Evropě, ale i v asijských zemích. Klesá zájem o francouzštinu, to ale může být dočasné. Zajímavé je i to, že prvního studenta španělštiny INTACT poslal do Španělska až v roce 1994

a dnes máme více studentů španělštiny než francouzštiny.

Hodně cestujete vlakem, logicky hlavně do zahraničí. Jaká je vaše zkušenost?

Vlakem jezdím rád. Kromě toho, že si cestou krásně „zašprechtím“, líbí se mi mít prostor kolem sebe, možnost se projít, v klidu pracovat nebo si číst, sledovat film. Na nádraží nemusím absolvovat prohlídky a stát na ně frontu jako na letišti. Nejraději vzpomínám na cestu vlakem do Londýna před skoro třiceti šesti lety. Poprvé na Západě, za okny se míhalo Německo, pak Belgie a nakonec vytoužená Anglie. Je skvělé, že dnes můžete sednout do moderního vlaku a odjet, kam chcete, třeba i do Vídně nebo do Hamburku. A byl bych moc rád, kdyby přes naši zemi jezdily vysokorychlostní vlaky, které znám z Francie nebo Španělska. ■

CES
TOPIS

TEXT: PAVEL FREJ
FOTO: AUTOR

SARAJEVO

ČERNOBÍLÁ REALITA balkánského orientu

Už dávno mohlo patřit mezi balkánské perly. Říká se mu evropský Jeruzalém nebo také malý Istanbul. Jako unikátní multikulturní symbol soužití čtyř druhů víry usiluje Sarajevo o zápis na seznam UNESCO. V uplynulém století poznamenaly tvář města i duše jeho obyvatel hned tři události světového významu. V roce 1914 atentát na arcivévodu Františka Ferdinanda, v únoru 1984 nezapomenutelné zimní olympijské hry a v letech 1992–1996 nepřetržité obléhání města srbskou armádou. Když se u nás řekne Sarajevo, mnohým se vybaví sedm kulí. Jenže ve skutečnosti je to trochu jinak...

Trochu tuším, co mě tam čeká. Podle ukazatele HDP se Bosna a Hercegovina řadí k nejchudším státům Evropy a její hlavní město se stalo jedním ze symbolů kruté občanské války v bývalé Jugoslávii. Přesto jsem byl natěšený, když turbovrtulové letadlo v Bělehradě nabíralo na otáčkách a zvedalo se kamsi do mlhavého neznáma. Když nám ale letiště v Sarajevu kvůli sněhové vánici dvakrát odložilo přistání a my museli v nízkých mracích několik desítek minut kroužit nad vysokými horami, které obklopují bosenskou metropoli, mírně jsem znervózněl. Částečně kvůli obavám z přistání a také kvůli zpoždění. Měl jsem přes booking.com zarezervovaný malý byt v paneláku uprostřed sídliště (kvůli „nasátí“ atmosféry a také výhledu) a na přesný čas dohodnutý sraz s ubytovatelem ohledně předání klíčů. Konečně dosedáme.

Co na bookingu nepsali

Na letišti rychle měním eura za marky (ano, skutečně marky) a využívám první taxi, které stojí před letištní halou. Nervózní taxikář navlečený do svetru a zimní bundy se neptá, odkud jsem, nezapíná topení ani taxametr. Řítíme se stokilometrovou rychlostí šedými sarajevskými ulicemi. Několikrát mu musím ukázat papír s vytištěnou adresou svého ubytování. Po kapsách hledá brýle. Prudce šlape na brzdu a vykřikne: „Kreteni!“ Divoce mává rukama na řidiče, který si před ním dovolil zastavit na žlutou. Rozjíždíme se za kvílení pneumatik, ještě na křižovatce ho ostrou myškou předjíždíme a na hlavní sarajevské třídě dosahujeme nového rychlostního rekordu 140 km/h. Nevím, zda tu jízdu nazvat pokusem o sebevraždu nebo vraždu. Záleží, kterou stranu auta taxikář obětuje. Velké sněhové vločky se postupně mění

ve velké kapky vody a přechází do trvalého deště. Je zajímavé, jak rychle se tady na Balkáně vymění počasí a z parných čtyřicetek se stanou ledové třicítky. Teď jsme někde uprostřed. Až v kostech je cítit vlhko a chlad. Vysoké šedé betonové monstrum. To by podle fotek mohlo být ono. Jsme na místě.

Pronajímatel bytu na mne našťestí před panelákem stále čeká, podává mi zmrzlou ruku a představuje se jako Armin. Nijak se netají tím, že tenhle přivýdělek si nechce nechat ujít. Pospřevovaným výtahem se s občasným výhružným zavržením dostáváme

do patnáctého patra. Nové dveře, to vypadá nadějně. Armin mi v rychlosti ukazuje byt a ve skřini přímotop. Mám za sebou pokus o vraždu, takže prohlídce moc nevěnuju pozornost. Předává mi klíče, opět podává ruku a rychle odchází, musí prý ještě do práce. Neptám se, co teď bude dělat, je pozdě večer, mohlo by to být něco znepokojivého. Svlékám si bundu, sedám si na vybledlou kdyś asi zelenou pohovku a po chvíli zápolení s vybitým ovladačem zapínám televizi, abych se tu necítil tak osaměle. Prohlížím zařízení bytu. Staré koberce, žárovky bez krytů, umyvadlo bez baterie, balkonové dveře přibité hřebíky, na televizním stolku leží Korán a jeho výklad v srbochorvatštině. V bookingu byl u popisu vybavení bytu balkon uveden, už tam ale chybělo, že se nedá použít.

Je mi nějaká zima. Oblékám si opět bundu a odhrnuju závěsy, abych zapnul topení na maximum. Žádné tam ale není, jen určené trubky od hlavního vedení. Dívám se na booking.com a studuju opět seznam. Ne, topení tu skutečně není uvedeno. Tohle jsem podcenil. Přímotop připojuju k elektrině, druhá zásuvka našťestí funguje. Zhodnotím stav: jeden malý přímotop s jedním funkčním žebrem na celý byt. Venku kolem nuly, v noci má mrznout. Nic moc. Otevírám dveře na chodbu k výtahům, je tam přeci jen tepleji a zapínám elektrickou troubu.

Červen 1914

ZABILI NÁM FERDINANDA, ALE TROCHU JINAK...

Žádných sedm kulí jako v Sarajevu, jak nás nechtěně mystifikuje Jaroslav Hašek v Dobrém vojákovi Švejkovi. Ve skutečnosti stačily rány dvě. Ta první z pistole bosenskosrbského radikála Gavrila Principa zasáhla následovníka trůnu rakousko-uherské říše Františka Ferdinanda d'Este do krční tepny a druhá pak jeho těhotnou choť Žofii Chotkovou do oblasti žaludku. Obě nepřesně vypálené rány nakonec byly smrtelné, což se stalo záminkou k vyhlášení války Srbsku a následně k rozpoutání 1. světové války. Přitom k události došlo náhodou. Na následníka trůnu byl totiž ten den v Sarajevu již jeden neúspěšný útok spáchan, zranil však pouze několik lidí z jeho doprovodné družiny. Po prosloveh na radnici se však František Ferdinand d'Este rozhodl neplánovaně navštívit zraněné z prvního útoku, jenže o změně trasy nebyl spraven řidič českého původu Leopold Lojka, který zmatkoval a v centru města u Latinského mostu špatně odbočil. Kolona vozů se tak zastavila a Gavrilo Princip, který se na místě nacházel náhodou, protože v další možnost provést atentát již nedoufal, tentokrát nezaváhal.

Za chvíli zimní bundu odkládám. Co se týče teplotního komfortu, jsem zachráněn. Jen ty otevřené dveře na chodbu dvacetičtyřbytovky, ze kterých ke mně plyne teplo, ale i hluk výtahové šachty, křik z okolních bytů a směska různých vůní od sklepní zatuchliny přes cigaretový kouř po spálené čevabčiči mě trochu znepokojuje. Na noc je určitě zavřu...

Latinský most jako povinná zastávka

Nevím proč, ale vždycky jsem si myslel, že v Sarajevu zabili císaře pána a že k tomu bylo potřeba sedm kulí. Dál jsem to nezkoumal. Až dnes stojím na místě činu na rohu dvou ulic u Latinského mostu. Samotný most je vzhledem ke svému stáří pro Sarajevo jednou z nejvýznamnějších památek, a proto je i zobrazen na znaku a vlajce města. Krom pamětní desky a budovy muzea s expozicí o historii Sarajeva 1978–1918 tu však místo atentátu nic nepřipomíná. Kdysi tu stával památník, dnes se tu bezstarostně procházejí lidé – běžný kolorit pracovního dne. Jsem jediný, kdo tu zmateně pobíhá s foťákem a místní na mě také s odpovídajícím despektem zírají. Nepřestává mrholit, přecházím

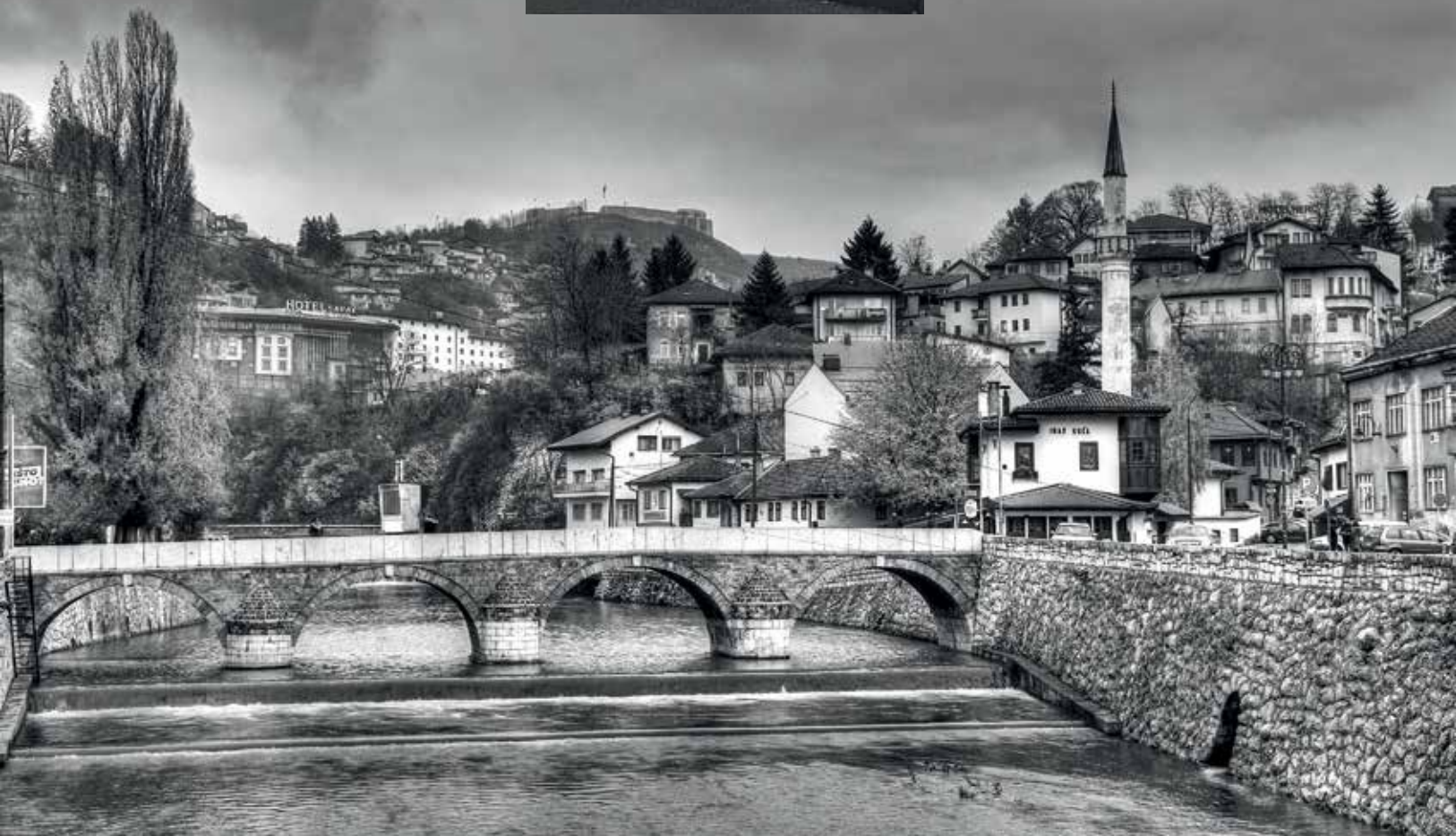
ATENTÁT NA ARCIVÉVODU TU UŽ NIKDO NEŘEŠÍ, PŘIŠLY PRO OSUD MĚSTA MNOHEM HORŠÍ UDÁLOSTI.

přes most a mířím k pivovaru. Kouř z jeho komínů kontrastuje s okolními zasněženými kopci a vzbuzuje pocit tepla a pohody.

Nově zrekonstruovaná pivovarská restaurace působí noblesně, útulně i prakticky. Chlubí se kapacitou 400 míst, přesto jsem tu krom jednoho obědvajícího hosta a policisty, který divoce komunikuje s vysílačkou, úplně sám. Číšníci jsou z přítomnosti policisty očividně nervózní a stále po něm pokukují. Zato mně si dlouhé minuty nikdo nevšímá. Typický balkánský naturel. Když konečně dorazí číšník a požádám ho o jídelní lístek, ukáže za mne na zeď. Slezu z barové stoličky a sám si ho sundám. Po nějaké době se dočkám i piva, světlé nefiltrované Sarajevo chutná překvapivě dobře. Má plnou a bohatou chuť. Ani v Čechách by se neztratilo. Místní legenda praví, že první majitel restaurace byl českého původu a až do druhé světové války měli všichni zdejší sládci českou národnost. Takže trošku úcty by neškodilo, ne? K pivu si objednávám Sarajevský meč, číšník se otráveně zašklebí, netuším, zda má název sarkasticky odkazovat na události, které se tu opodál odehrály, ale ve skutečnosti jde o celkem obyčejný masový špíz.

Sarajevo charakterizují kopce a řeka Miljacka.

Nad starým městem

Stominaretová balkánská matička

Procházím uličkami starého města, spoustu významných budov tu navrhli během 19. a 20. století čeští architekti. Co ale upoutá na první pohled, je ono míšení stylů a kultur. Tam stojí kostel, kousek vedle synagoga, tam zase pravoslavný chrám a opodál mešita s minaretem. Vůbec minaretů v celém Sarajevu, které se tyčí mezi zástavbou jako špičaté jehly, napočítáte desítky, ne-li rovnou stovku. A nejde jen o historické dědictví, polovina obyvatel současné Bosny a Hercegoviny se hlásí k islámské víře. Potkat tu zahalené ženy a dívky je naprosto běžné. I proto si ve čtvrti Baščaršija budete připadat jako na tureckém trhu.

Čím více se posouváte z centra podél řeky Miljacky na západ, mění se styl zástavby, až začne převládat klasická socialistická, která se táhne až na předměstí Ilidža pod pohořím Igman. Jako byste se na několika kilometrech z orientálního Turecka posunuli rovnou do syrového Ruska. Centrum města a Ilidžu propojuje tramvajová trať s živým provozem nám dobře známých unikátů ČKD ze 70. a 80. let. Přestože rez a špína za dobu provozu vykonaly své, přeplněné tramvaje se tu statečně houpou na křivolakých kolejích a jako tepna vdechují nový život válkou zjizvené metropoli.

Hroby, kam se podíváš

I když je stále zataženo těžkými nízkými mraky, nemůžu si nechat ujít výhled z nejvyšší budovy města, symbolu nové epochy, mrakodrapu Avaz Twist Tower. Byl dostaven před deseti lety a se svými 172 metry se

Únor 1984 OLYMPIÁDA, KTERÉ NIKDO MOC NEVĚŘIL

Když v květnu 1978 padlo rozhodnutí, že hostitelem 14. zimních olympijských her bude Sarajevo, nastalo všeobecné překvapení. Vždyť kandidovalo silné Švédsko i Japonsko a navíc výkony jugoslávských sportovců v zimních disciplínách (až na Slovinci) nebyly téměř známy. Existovaly také obavy ohledně dostatku sněhu v okolí Sarajeva v pohořích Igman, Bjelašnica a Jahorina. Po smrti prezidenta Tita v roce 1980 se navíc v bývalé Jugoslávii začala projevovat hluboká ekonomická a národnostní krize. Na pozadí těchto událostí se přesto podařilo zorganizovat úspěšné a nezapomenutelné olympijské hry, první ve východním bloku, kterých se zúčastnilo 1 272 sportovců ze 49 zemí světa. Jedinou domácí medaili vybojoval slovinský lyžař Jure Franko, nejúspěšnější zemí se stala Německá demokratická republika. Čechoslováci si odvezli rekordních šest cenných kovů, dvě stříbrné a čtyři bronzové medaile. Díky olympijským hrám se bosenská metropole dočkala mohutných investic do infrastruktury a sportovních zařízení. Dnes se však řada sportovišť nachází v žalostném stavu.

Areál Skenderija

stal nejvyšší budovou ve městě, v zemi i v bývalé Jugoslávii. Nastupuji do výtahu a volím 35. patro, kde se má nacházet vyhlídkový ochoz. Výtah se naprosto tiše a nečekaně rozletí k nebi a pod tíhou několika „gé“ se mi podlamují kolena, musím zavřít oči, abych přes prosklenou kabinu pod sebou neviděl tu nabývající výšku. Naštěstí dnes nefouká a výhled se nabízí skutečně uklidňující. Na blízké kopce, hory, na staré město, zpusťlé nádraží, opravenou budovu parlamentu, chátrající olympijský areál, panelákovou čtvrt i moderní zástavbu. Jednotlivé části působí dost nekonzistentně, ale jako celek to funguje. Město „zdobí“ množství hřbitovů jako připomínka pomíjivosti lidského života i válečných hrůz. Místní ale neradi vzpomínají. Na vzpomínky tu jsou muzea.

Historické muzeum Bosny a Hercegoviny patří paradoxně mezi nejoblíbenější cíle zahraničních návštěvníků, může za to expozice

KOSTEL VEDLE CHRÁMU, MEŠITA VEDLE SYNAGOGY, MINARET UPROSTŘED PANELÁKOVÉHO SÍDLIŠTĚ...

o obléhání Sarajeva. Kupuju si u pokladny vstupenku a uvaděč beze slov ukazuje na druhé patro, kde je výstava umístěna. Panuje tu ticho. Už po pár exponátech postrádám slov, tohle je hodně čerstvé. Nezapomenu na fotografii sedmiletého Nermina Divoviće, jak si hraje v pruhovaném svetru. O pár centimetrů vedle ten samý svet, zakrvácený a se strohou popíškou: Nermin si hrál se svojí sestrou na dětském hřišti. Rána odstřelovače nejprve prošla tělem jeho matky a pak ho zasáhla do hlavy. Sestře se podařilo utéct.

Veliká alej

Duben 1992–únor 1996

1 429 BEZESNÝCH NOCÍ

Sarajevo se během občanské války v Bosně a Hercegovině stalo jedním ze symbolů zkázy a zmaru. Za přihlížení světových médií i mezinárodních „mírových“ sil držela ve městě Vojska Republiky srbské nepřátelské bosenské síly i téměř půl milionu civilních obyvatel ve strachu, ve špatných hygienických podmínkách, za nedostatku základních potravin. Byly narušeny dodávky léků, vody i energií. Na ulicích se hromadily tuny odpadků. Samotné obléhání usnadnila geografická poloha Sarajeva rozkládajícího se v údolí řeky Miljacky a obklopeného kopci. Srbové kolem města vytvořili 55 km dlouhou neproniknutelnou linii. Na kopce rozmístili těžkou vojenskou techniku a prakticky denně na město pálili z děl a minometů, v průměru to bylo 300 střel. Útoky se soustředily na objekty, mezi které patřily nemocnice, budovy státní správy, průmyslové stavby, kostely a mešity. Ničeny byly památky bez ohledu na to, které etnické skupině patří. Nechvalně proslulou se stala tzv. Alej odstřelovačů, hlavní třída podél řeky Miljacky spojující předměstí s centrem města, na kterou měli Srbové v palebných pozicích nejlepší výhled. Pouhá cesta pro vodu se stala dramatem. Přestala stačit kapacita hřbitovů, pohřbívalo se v zahradách, u paneláků i na hřištích. Částečnou úlevu přineslo až vybudování 800 m dlouhého tunelu pod letištěm, kterým proudily do obleženého města léky, potraviny i munice. Za tři roky, deset měsíců a 25 dní, což je nejdelší blokáda v moderních dějinách, padlo za oběť na 11 000 lidí, 50 000 bylo zraněno a více než čtvrtina budov ve městě zničena.

K pramenům Bosny

Konečně nacházím Velikou alej, téměř tři kilometry dlouhou rovnou cestu táhnoucí se z předměstí Sarajeva k pohoří Igman a k symbolickému prameni řeky, která dala Bosně název. Míjím pár skupinek poutníků, kteří se vrací, a také koňské povozy. Přeskakuju blátivé louže a vyhýbám se popadaným větvím. Jako bych se ocitl o sto let zpátky. Ptáci tu výhružně krouží v hejnech, míjím opuštěné polorozpadlé stavby, laguny plné vody a jediný zvuk připomínající civilizaci jsou občasné zvuky přistávajících a vzletajících letadel z nedalekého letiště. Asi čtvrt kilometru přede mnou, co se dá skrze mlhu dohlédnout, se najednou zjevuje odnikud postava a po pár minutách opět mizí, aniž by tu vedla jiná cesta. Z tmavého mraku přede mnou se stává hora. Podle hluku zurčící vody se blížím k prameni. Upravená promenáda a parčík plný platanů a kaštanů, mostky nad potůčky průzračné vody, která vyvěrá z hory a tvoří pak větší tůňky a rybníčky, z nichž se najednou valí překvapivě mohutná řeka. Odsud se vydává na 273 km dlouhou pouť bosenským územím.

Jsem rád, že mám tu cestu za sebou, místo budí respekt. Navíc se téměř setmělo. Vracím se zpátky a na konci aleje ještě pozoruju smečku psů, kteří rabují v odpadcích, když kolem mne projede na horském kole malý

cikánský kluk. Něco na mě huláká, hulákám na něj, že koukám na psy, ať jede klidně dál. Jenže on se nedá a už u mě natahuje ruku s prosebným výrazem: „Marka.“ Dávám mu poslední drobné, dvě marky, a oznamuju, že si ho za to vyfotím. Protestuje, chmatá mi po mobilu a chce deset marek. Odmítám a odcházím, ale on se na mě nalepí, kolo teď vede mezi námi a žebrá dál. Nedá mi pokoj ani po tom, co vejdemo mezi první sarajevské bytovky, a míjí nás lidé s tázavým výrazem. Začne totiž kňourat a potahovat sople, až to vypadá, že se rozbere. Vypráví mi o malé sestřičce, bratříčkovi, ukazuje mi vyrážku na ruce a hlubokou jizvu na noze. Tohle nemůže mít z války, je mu sotva deset. Chmatá po mně, uhýbám. Když mi podruhé otiskne špinavou pneumatiku do riflí, dochází mi trpělivost. Zrychluju chůzi, vyhýbám se chodcům. Nestihá, najednou přestane kňourat, zle se na mě podívá, zahuláká něco jako „babá“, otočí se a zmizí. Netuším, zda mne právě proklel, a kdo z nás se vlastně za ty dvě marky bude muset ospravedlnit u svého boha nebo svědomí. ■

To, co jsem zažil, byla listopadová realita všedního dne. Přesto v Sarajevu a vůbec v celé Bosně a Hercegovině spatřuju velký turistický potenciál. Jen bude ještě nějakou dobu trvat, než se podaří zcela vyčistit rozsáhlá území od min, její obyvatelé se smíří s minulostí a otevrou se zcela přirozeně světu. Zatím se podařilo zahladit nejhorší válečné rány, ale cesta do vyspělé Evropy bude ještě dlouhá. Snad se vládnoucí elita poučí třeba i z našich chyb a jako mávnutím kouzelného proutku se brzy otevře opona nad hornatou pohádkovou zemí na pomezí evropské a orientální kultury. ■

**AŽ SE PODAŘÍ ODSTRANIT VŠECHNY
VÁLEČNÉ POZŮSTATKY, MÁ BOSNA
A HERCEGOVINA VELKÝ TURISTICKÝ
POTENCIÁL.**

Lanovka ČD na Ještěd

Spojení na oblíbený
vrchol Liberecka

**Vydejte se užít si zimu na ještědských
sjezdovkách i běžeckých trasách.**

- možnost přepravy lyží i snowboardů
- mimořádné jízdy pro skupiny od 15 osob

www.cd.cz/lanovka

ŽELEZ NICE

TEXT: PETR ŠTÁHLAVSKÝ
FOTO: DRAHOŠ ŠVESTKA, JAN JINDRA, TOMÁŠ PALYZA, ARCHIV ČD

SPOJE NA BALKÁN

OD VLTAVY K DUNAJI aneb praotci Metropolitanu

Když se dnes v Břeclavi postavíte k hlavnímu koridoru spojujícímu Prahu, Brno, Bratislavu a Budapešť, těžko uvěříte, že ještě před sto lety byste tady narazili tak akorát na dýchavičnou lokálku. Potřeba kvalitního spojení českých, slovenských a maďarských metropolí se objevila až po ukončení 1. světové války a nastavení nových světových pořádků. Byla to reakce na vznik Československa i na rostoucí zájem o cestování do Budapešti, k Balatonu, do letovisek u Černého moře a do Jugoslávie.

V době rozvoje železniční dopravy ve druhé polovině 19. století se z centralizovaného rakouského císařství stalo Rakousko-Uhersko a železniční tratě v každé z obou částí habsburské říše se začaly stavět primárně za účelem spojení do svých hlavních měst. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku to bylo do Vídně. V tehdejších Horních Uhrách, dnešním Slovensku, to znamenalo směr Budapešť. Hlavní tratě také spojovaly obě velkoměsta, ale na dlouhé rakousko-uherské hranici bylo dalších důležitých tratí poskrovnu. Společnou zemskou hranici překračovaly většinou jen lokálky. Takovým příkladem byla i místní dráha Břeclav – Kúty otevřená 8. září 1900. Do břevclavského nádraží ústila ze severu a směřovala nikoli do Brna, ale do Vídně. Když někdo z Česka cestoval do Budapešti nebo ještě dál na Balkán, bral to (z dnešního pohledu) oklikou přes Vídeň. V té době spojovalo obě metropole na Dunaji několik expresů včetně dnes legendami opředeného Orient Expressu.

Nová doba si žádala nové tratě

Všechno se náhle změnilo po 1. světové válce. Ze dne na den se rozpadly staré říše a vznikly nové státy. Stejně rychle se změnila dopravní potřeby jejich obyvatel. Výjimkou nebyla ani Československá republika. Už se necestovalo do Vídně nebo Budapešti, ale hlavní prioritou bylo spojit Čechy, Moravu a Slovensko. Proto vznikla řada projektů na výstavbu nových tratí nebo na přestavbu těch stávajících. Začalo se urychlenou modernizací lokálních drah z Bratislavy přes Kúty do Břeclavi na hlavní železniční tah spojující hlavní město Slovenska s Prahou. Už za tři

HUNGARIA – PŘÍBĚH LEGENDY

Hungaria poprvé spojila Berlín, Prahu a Budapešť v roce 1960. Lišila se od všech ostatních vlaků na této trase, protože byla vedena aerodynamickou motorovou jednotkou, a stala se nejrychlejším vlakem spojujícím středoevropské metropole. Od roku 1974 sice byly na Hungarii již řazeny klasické vagony, ale své výjimečné postavení si vždy podržela. Vynikala vyšší rychlostí a kratší cestovní dobou, než měly ostatní vlaky mezi Prahou a Budapeští. Od počátku provozu v 60. letech až do začátku 90. let potřebovala na cca 600 kilometrů dlouhou cestu okolo 8 a půl hodiny. Ostatním expresům to trvalo 9 až 10 hodin, tedy skoro stejně dlouho jako v předválečné době. V roce 1993 se Hungaria stala prvním vlakem mezinárodní sítě EuroCity na této lince. Od jízdního řádu 2018 došlo k jednotnému označení spojů na lince Praha – Budapešť. Všechny vlaky jsou jednotně označeny jako Metropolitán. Jediným dvěma spojem se dostalo velkého privilegia nést původní název. Je jím Metropolitan Slovenská strela mezi Bratislavou a Prahou a právě Hungaria na tradiční trase Budapešť – Praha – Berlín – Hamburk.

Adamov

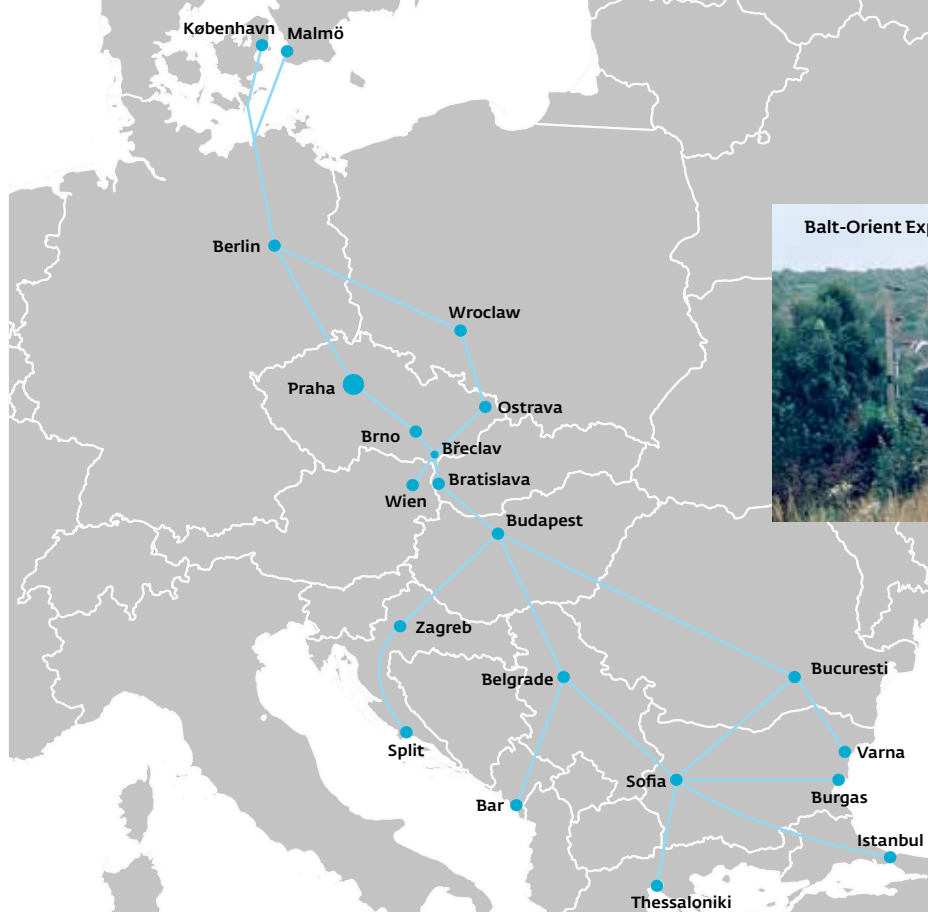
roky od vzniku Československa byla lokálka přestavěna. Vlaky však musely v Břeclavi stále měnit směr jízdy. Nová 5 kilometrů dlouhá spojka, která vede od Bratislavy do břevclavského uzlu z jihu a umožnila jízdu vlaků mezi Prahou a slovenskou metropolí bez změny směru jízdy a výměny lokomotivy, vznikla až v roce 1929. V tu chvíli se z původního lokálního spojení stal jeden z důležitých evropských koridorů.

Nárůst provozu byl postupný a trval několik desetiletí. Ovlivněn byl vývojem hranic a politickou situací v Evropě. Například spojení Berlína s Balkánem nebylo mezi světovými válkami samozřejmě přes Prahu, Brno a Bratislavu do Budapešti, ale mnoho důležitých vlaků jezdilo z Berlína přes tehdy německou Vratislav do Bohumína a teprve pak přešlo Československou republiku na jih k Břeclavi. V československém mezinárodním jízdním řádu z roku 1937 proto najdeme mezi Prahou a Budapeští jen dva páry přímých rychlíků denně, které pokračovaly na sever do Berlína a na jih až do Athén, Istanbulu, Bukurešti, Sofie nebo Bělehradu. Jeden z vlaků byl veden jako denní a druhý spojil obě metropole přes noc. Doba jízdy přes den činila 10 hodin, a u nočního spoje dokonce 11 hodin.

Boom po 2. světové válce

Trať z Prahy přes Brno, ať už původní přes Českou Třebovou nebo nová přes Havlíčkův Brod, Bratislavu do Budapešti zaznamenala

ohromný nárůst významu po 2. světové válce. Zaměřily na ni skoro všechny dálkové expresy nejen z Prahy, ale také z Berlína, Lipska nebo Drážďan, které směřovaly do maďarské metropole a dál na Balkán, do spár-

Jména s vůní dále

S transevropskými expresy se v jízdních řádech objevila také nová pojmenování vlaků, kterými se spoje odlišily od ostatních rychlíků. Jejich názvy nesoucí se z nádražních tlapců musely v každém posluchači vzbudit představu vzrušujících dalek. Prvním se stal v roce 1955 Balt-Orient Express, který spojil Balkán s Prahou a Berlínem, a některé přímé vozy pokračovaly ještě dál na sever, na jih pak do Bukurešti nebo až do Sofie. V roce 1957 se přidal další expres, jehož jízdní řád byl přibližně o půl dne posunutý oproti Balt-Orientu. Od roku 1958 nesl název Pannonia Express a také on propojil Berlín s Bukureští a později jezdil až do Sofie nebo Varny.

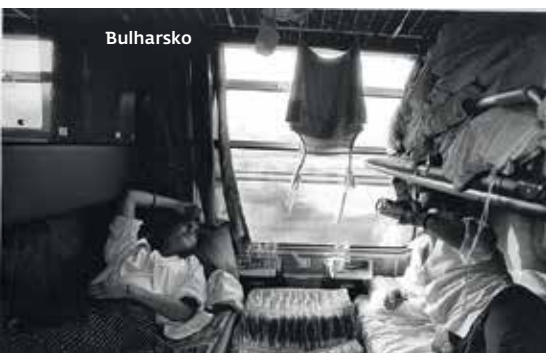
V roce 1969 vyjel expres Meridian z Berlína do Bělehradu a jeho přímé vozy pokračovaly až do Sofie nebo černohorského Baru. Všechny tyto expresy přežily i pád komunistických režimů ve střední a východní Evropě, ale během 90. let jeden po druhém začaly ustupovat novým komfortnějším a rychlejším vlakům, které už nekřížovaly celou Evropu napříč od severu na jih. Vždyť trasa Pannonia Expressu z Berlína do Sofie

Vývoj výchozích a cílových destinací spojů ve směru na Balkán

telených socialistických států, jako byly Rumunsko a Bulharsko. Cesta z Berlína přes Vratislav ztratila smysl, protože celé Slezsko připadlo Polákům.

Navíc od 50. let minulého století vzrůstala spolupráce socialistických států, která vyžadovala častější cesty odborníků nejrůznějších oborů. Postupně se zvyšovala i životní úroveň, která umožnila obyvatelům podnikat více mezinárodních cest. Osa Berlín – Praha – Budapešť – Balkán přitom patřila mezi ty, po které mohli obyvatelé socialistického tábora relativně svobodně cestovat. Pro občany východního Německa a Československa bylo také černomořské pobřeží jedinou šancí, jak si užít teplé moře. Oblíbeným se stalo i maďarské jezero Balaton. Aby železnice zvládaly rostoucí požadavky na přepravu cestujících ze severu na jih Evropy, postupně se ve druhé polovině 20. století zvyšoval počet vlaků mezi Prahou a Budapeští.

A šlo o vlaky skutečně pestré. Řazené v nich byly nejrůznější typy vagonů a relací. Vedle sebe se tak sešly třeba vozy do Malmö, Kodaně, Sofie nebo do Bělehradu. V 50. a 60. letech šlo o rozmanité konstrukce a tvary vagonů včetně předválečných, které pak nahradil jednotný typ UIC-Y. Soupravy byly také pěkně barevné, když se vedle sebe objevily klasické zelené vozy na sezení a modrá „lůžka“ a „restauranty“ ČSD, vínové vozy Mitropy a u Maďarů převládala modro-šedá. Východo-německé dráhy od 80. let zpestřily barevnost souprav ještě o zeleno-krémový nátěr.

přes Bukurešť i Meridian Expressu z Berlína do Sofie přes Bělehrad činila přibližně 1 800 kilometrů. Na počátku 90. let potřeboval Meridian na tuto cestu přes 32 hodin a Pannonia dokonce 42 hodin. To se samozřejmě projevovalo v komfortu, čistotě a přesnosti. Jen samotná cesta mezi Prahou a Budapeští v roce 1991 trvala nejrychlejším vlakem stále osm a půl hodiny.

Narůstající provoz mezi Berlínem, Prahou, Bratislavou a Budapeští pomáhalo zvládat několik dalších spojů na kratších linkách. Jednalo se třeba o Istropolitan z Bratislavy do Německa nebo noční vlaky Amicus z Prahy do Budapešti a samozřejmě Metropol z Berlína do Budapešti. I když dnes Metropol vnímáme jako legendární spojení, jeho historie není vlastně až tak dlouhá. Na trať Berlín – Budapešť sice vyjel poprvé v roce 1965, ale jen jako letní sezonní výpomoc. Takový letní brigádník. Celoročně spojil středoevropské metropole až od poloviny 80. let a hned byl zařazen do kategorie InterExpress.

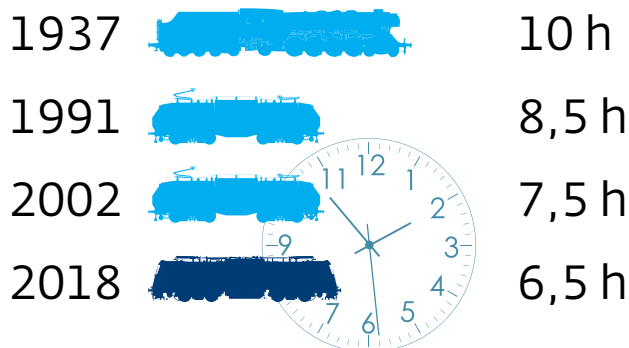
InterExpress a sezonní rychlíky

InterExpressy byly socialistickou odpovědí na západoevropskou síť vlaků InterCity a EuroCity. Měly nabízet rychlejší a komfortnější cestování než běžné mezinárodní rychlíky. Nakonec se ale většinou od ostatních vlaků příliš nelišily, snad jen vagony byly novější, ale stejně vybavené jako u každého jiného rychlíku. Vlaky InterExpress ale zastavovaly přece jen méně a měly kratší pobyty ve stanicích a na hranicích, takže cesta s nimi probíhala o něco rychleji. Mezi Prahou a Budapeští jezdily dva takové lepší expresy: noční Metropol a denní Hungaria.

Když zmiňujeme spojení mezi Prahou a Budapeští, nesmíme zapomenout ani na mnoho letních posilových vlaků, které zajišťovaly dopravu rekreatů z bývalé NDR a Československa k Balatonu a Černému moři. Pro mnohé Němce a Čechoslováky patřila cesta těmito vlaky k nezapomenutelným prázdninovým zážitkům. Ovšem ve srovnání s jízdou tehdejšími automobily po starých a pomalých silnicích, kdy dálniční síť byla ještě v plenkách, se jednalo o neskutečný komfort. Východoněmečtí turisté mohli dokonce už v 70. a 80. letech využívat přednosti autovlaků, které je pohodlně dopravily do Maďarska nebo ještě dál na Balkán do blízkosti prázdninových letovisek.

Jak rostl počet turistů mířících na jih, tak stoupaly i počty sezonních vlaků. V roce 1959 to byl Touristen Express známý spíše pod zkratkou Tourex, v polovině 60. let se přidaly rychlíky Saxonia a Favorit, od roku 1975 Trakia a ještě v roce 1985 to byl spoj Vitoscha. Z Prahy se na svou cestu na Balkán vydávaly rychlíky Mamaia nebo Transdanubium.

Z PRAHY DO BUDAPEŠTI

Polistopadový tlak na kvalitu

Radikální změny v cestování mezi Prahou a Budapeští odstartoval listopad 1989. Transevropské expresy napříč celou Evropu sice ukončily provoz stejně jako jejich sezonní pomocníci k Balatonu a Černému moři, ale nahradily je komfortní a rychlé vlaky EuroCity s moderními klimatizovanými vagony. Během uplynulých 25 let se navíc služby rozšířily o možnost přepravy osob na vozíku, jízdních kol nebo o dobíjení elektroniky. K samozřejmostem patří restaurační vozy nebo roznáška občerstvení na místa cestujících.

Interval vlaků EuroCity se ustálil na dvou hodinách a díky rozsáhlé modernizaci tratí se cestování také podstatně zrychlilo. V roce 1992 potřebovala Hungaria na cestu z Prahy do Budapešti ještě 8 hodin, o deset let později to bylo o hodinu méně a v novém jízdním řádu se jejich jízdní doba zkrátila na 6 hod 26 minut. Je to především díky přesměrování linky Metropolitan a spoje Hungaria na budapeštské Západní nádraží (Nyugati pu.), kam mimochodem v minulosti tradičně zajižďely. V průběhu nadcházejícího roku se mohou cestující těšit u souprav

Metropolitan na wi-fi připojení k internetu a zároveň probíhá výběrové řízení na zcela nové osobní vagony, které v příštích letech zavedou ve vlacích Metropolitan stejný standard cestování a služeb, jako nabízejí vlaky railjet z Prahy do Vídně. Chystá se také modernizace vybraných traťových úseků na rychlost až 200 km/h. To už je ale přece jen vzdálenější budoucnost Metropolitanů... ■

Vyber si tu správnou dráhu!

Studuj se stipendiem ČEDÉS

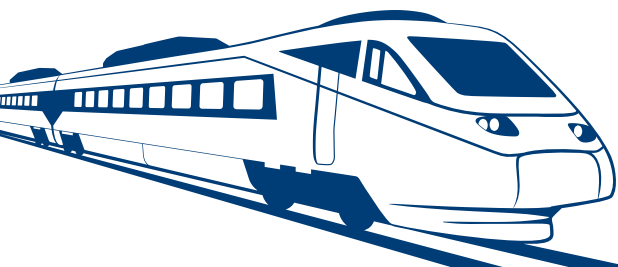
**Hledáme šikovné zájemce
o práci na železnici, kterým
nabízíme:**

- ✓ měsíční příspěvek na studium
- ✓ příspěvek na učební pomůcky
- ✓ příspěvek na ubytování v domově mládeže
- ✓ jízdní výhody
- ✓ odbornou praxi v provozu ČD
- ✓ jisté pracovní uplatnění

www.ceskedrahy.cz/kariera

ZJISTĚTE VÍC
O PROGRAMU
ČEDÉS IHNEDE

České dráhy
Národní dopravce

KINO

V KINECH
OD
4. LEDNA

Nový Woody Allen: Kolo zázraků

S pozoruhodným hereckým obsazením vstupuje do kin nový film Woodyho Allena z prostředí zábavního parku na Coney Islandu 50. let. Ginny, zklamanou z manžela Humptyho, probere kouzlo mladého plavčíka Mickeyho, kterého potká na pláži. Podobný vliv má na Humptyho znovunalezení dcery Caroliny. Jenže opojení obou se začíná hroutit, když se Carolina poprvé s Mickeym setká.

USA, 101 MIN. / REŽIE – WOODY ALLEN / HRAJÍ – KATE WINSLET, JUNO TEMPLE, JUSTIN TIMBERLAKE, JIM BELUSHI, DEBI MAZAR, MAX CASELLA, TONY SIRICO

FILM NA DOMA

Barry Seal: Nebeský gauner

Role Barryho Seala, znučeného pilota dopravních letadel, sedla Tomovi Cruisovi o dost víc než třeba loňská Mumie. Ve svém životě se jeho hrdina ocitá ve chvíli, kdy si plácne se CIA, pro kterou má z letadla mapovat základny kolumbijských narkobaronů, pro úřady jinak nepřístupné. Jenže proč do Ameriky vozit jen fotky a nepřibrat k nim i pár balíků s drogami?

USA, 114 MIN. / REŽIE – DOUG LIMAN / HRAJÍ TOM CRUISE, DOMHNALL GLEESON, JAYMA MAYS, SARAH WRIGHT, JESSE PLEMONS, CONNOR TRINNEER, E. ROGER MITCHELL

VÝSTAVA

Czech Press Photo 2017

Ty nejlepší z 7 277 snímků, které loni pořídili profesionální fotografové, můžete tradičně zhlédnout na pražské Staroměstské radnici. Soutěž Czech Press Photo vyhrál snímek Martina Bandžáka z agentury Magna, který ilustruje oslavy Hizballáhu z vítězství nad Izraelem. „Letošní vítězná fotografie zachycuje chlapce stojícího na ramenou davu na manifestaci Hizballáhu v Libanonu. Přestože nemohl fotograf pořídít snímek klasickou profesionální technikou ale mobilním telefonem, podařilo se mu docílit toho, že je snímek dostatečně vypovídající a působivý,” řekl Petr Josek, který porotě soutěže předsedal. V kategorii Příroda bodoval Filip Jandourek se snímkem prasat z Bangladéše.

KŘÍŽOVÁ CHODBA A RYTÍŘSKÝ SÁL, STAROMĚSTSKÁ RADNICE, PRAHA

KUL TURNÍ TIPY A RECENZE

JANA KÁBRTA

DIVADLO

Ženy na pokraji nervového zhroutení

Hudební skladatel David Yazbek, autor úspěšného představení Donaha!, volí s oblibou za předlohy svých muzikálů špičkové filmové komedie. Tentokrát sáhl spolu s libretistou Jeffrey Lanem po ztřeštěné komedii španělského režiséra Pedra Almodóvara z roku 1987. Za doprovodu strhující jazz-rockové hudby inspirované španělskými rytmy vypráví krkolomné životní osudy dabingové herečky Pepy a jejích přítelkyň a známých.

MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO / REŽIE – STANISLAV SLOVÁK / HRAJÍ – LUCIE BERGEROVÁ, MARKÉTA SEDLÁČKOVÁ, PETR ŠTĚPÁN, SÁRA MILFAJTOVÁ, MÁRIA LALKOVÁ A DALŠÍ

OTEVŘENO
DENNĚ
DO 30. LEDNA

RECENZE

HODNOCENÍ
USA, 105 MIN.
REŽIE: JAUME
COLLET-SERRA
HRAJÍ: LIAM NEESON

60%

V KINECH
OD
18. LEDNA

obracet v činy, rozehrává Neeson souboj s časem, aby teroristu našel a postavil se mu. Proč tolik o čtyři roky starém kinohitu? Protože Cizinec ve vlaku má kromě osoby v titulní roli i stejného režiséra a rozehrává víceméně shodnou hru.

Tajemná nabídka

Michael McCauley býval kdysi policistou, teď už jeho život řadu let ovládá rodinná i pracovní rutina. Žije s manželkou a synem za městem, prodává pojistky, ráno a odpoledne tráví ve vlaku. A právě při jedné z cest domů se k němu přitočí dáma s poněkud tajemnou nabídkou – když najde člověka, který do tohoto vlaku nepatří a který má ve svém zavazadle nespécifikovanou kradenou věc, dostane nejen pětadvacet tisíc dolarů schovaných ve voze na toaletě, ale i dalších pětasedmdesát tisíc navrch. V tu chvíli začíná pro McCauleyho nejen boj s časem, ale vzhledem k přístrojům se pravidlům i boj o život svůj a vlastní rodiny.

kou – když najde člověka, který do tohoto vlaku nepatří a který má ve svém zavazadle nespécifikovanou kradenou věc, dostane nejen pětadvacet tisíc dolarů schovaných ve voze na toaletě, ale i dalších pětasedmdesát tisíc navrch. V tu chvíli začíná pro McCauleyho nejen boj s časem, ale vzhledem k přístrojům se pravidlům i boj o život svůj a vlastní rodiny.

Slušné tempo i zbytečnosti

Zmíněných 96 hodin, které lze s lehkým srdcem řadit k nejlepším akčním podívaným vůbec, tímto filmem Neeson nepřekoná, i přes jistou povrchnost scénář disponuje slušnou akcí, napětím i tajemstvím. Škoda i toho, že výsledek kazí nadbytečnými scénami, v nichž na sebe hlavní hrdina s manželkou mává snubními prsteny, nebo zkratkovitým rozuzlením. Nicméně Neeson si ani tady coby akční hrdina ostudu neudělal. ■

Liamu Neesenovi akce sedí. I ve vlaku!

Irský herec Liam Neeson jde v posledních letech z jedné akce do druhé. Ne jinak je tomu v novince Cizinec ve vlaku.

Přitom na jednoho z nejvýraznějších akčních hrdinů současnosti tipoval Neesona málokdo. Jenže když před deseti lety vzal roli v thrilleru 96 hodin, v němž si coby tajný agent ve výslužbě nekompromisně klestí cestu k únoscům své dcery, bylo o jeho dalším směřování rozhodnuto. Coby prototyp civilisty, který je schopen vysokého akčního nasazení, nemá herec nyní v Hollywoodu prakticky konkurenci.

A tak následovala nejen dvě (kvalitativně slabší) pokračování 96 hodin, ale také Neznámý, Noční běžec nebo NON-STOP. V poslední jmenovaném jeho tajný šerif pátrá na palubě velkého dopravního letadla po muži, který ho bombarduje esemeskami – v nich požaduje od vlády značnou sumu peněz, jinak každých dvacet minut zabije jednoho z cestujících. A protože výhrůžky začne brzy

KNIHA

Nejlepší pro všechny

PETRA SOUKUPOVÁ

Nový román oblíbené domácí autorky líčí novou životní etapu desetiletého rozmazleného průšviháře Viktora, který dosud žil s matkou Hanou, divadelní herečkou, v Praze. Když ta ale dostává nabídku na natáčení seriálu na druhém konci republiky, přestěhuje se i Viktora k babičce na venkov. Bere to jako příležitost, jak vyřešit fakt, že jí syn přerostl přes hlavu, on se ovšem cítí zrazený a podvedený.
HOST, 329 Kč

CD

We are THIS

THIS

Čtveřice, jejíž členem je i herec Vojtěch Kotek, spolu pod různými názvy hraje od roku 2005, až nyní ale vydala prvních šest písniček na CD. Vzhledem k tomu, že kapela se rozhodla jít proti proudu a namísto moderních zvuků se inspiruje americkými kapelami sedmdesátých let minulého století, jsou jejím srdcem ostré kytary, angličtina a výrazný zpěv frontmana Honzy Melíška. Po desce přijde na jaře a na podzim velké turné.
CD, 200 Kč

TV TIP

Kočka na rozpálené plechové střeše

HRAJÍ: LIZ TAYLOR, PAUL NEWMAN

Slavná divadelní hra roku 1955, která svému autorovi Tennessee Williamsovi vynesla už druhou Pulitzerovu cenu, se dostala na filmové plátno o tři roky později. Příběh Bricka a Meggie nestárne zejména kvůli strhujícím výkonům hlavních představitelů. On se utápí v alkoholu, neboť si přičítá vinu na smrti kamaráda, ona se snaží zajistit si pohodlný život v podobě pohádkového dědictví.

PRIMA MAX
20. LEDNA I 20:00

HVĚZDY SÍTÍ

Kovy přiznal orientaci, dál mlčí

Jsem gay, přiznal svoji sexuální orientaci jeden z nejslavnějších domácích youtuberů Karel Kovář alias Kovy, který se stal loni i videoblogerem roku. Poprvé o své homosexualitě promluvil veřejně ve své aktuální knize Kovy: Ovšem. A rozpoutal tím jednu z největších kauz českého internetu posledních měsíců. Jedenadvacetiletý mladík, který má na youtube 640 tisíc odběratelů, se nejprve svěřil kamarádům poté, co se ho na to zeptali. Následovalo oznámení rodičům. „Kamarádi i rodiče reagovali naprosto v pohodě,“ oddychl si Kovy. Fanoušci by ovšem chtěli mnohem více podrobností a Kovyho se svými žádostmi bombardují. „Možná někdy natočím trochu víc podrobností, které se nevešly do knížky. Ale určitě s nějakým časovým odstupem. Hrotit to teď by nebylo úplně chytrý,“ řekl Kovy v televizi Óčko.

Sestra Kim Kardashian vydělává nej

Která modelka si vydělala v loňském roce úplně nejvíc peněz? Jmenuje se Kendall, je jí dvaadvacet let a je sestrou slavné Kim Kardashian. Ta si před sedmi lety usmyslela, že ze své mladší sestřičky udělá hvězdu, a vida, povedlo se. Dnes ji na Instagramu sleduje 85 milionů fanoušků a na kontě jí za rok 2017 přibýlo 22 milionů dolarů, tedy zhruba 477 milionů korun!

SOUTĚŽ O KNIHU BEZ SLITOVÁNÍ

Chcete získat horkou novinku na knižním trhu? Odpovězte na soutěžní otázku a vyhrajte jeden ze tří výtisků.

Kdo je autorem vítězné fotografie roku 2017 v soutěži Czech Press Photo?

- A Filip Jandourek
- B Petr Josek
- C Martin Bandžák

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 17. ledna 2018.

NOVINKA NA WEBU

Chlap je horší než ženská

Před časem se na Playtvak.cz objevil vtipný seriál Single Lady. Zabodoval, a tak se televizní web snaží teď navázat sérií Single Man.

HODNOCENÍ
Single Man
Seriál,
www.Playtvak.cz

40%

V televizním a internetovém světě dávno neplatí, že vstoupit do stejné řeky dvakrát nelze, druhé řady velkých seriálů (třeba Hra o trůny) i menších projektů na internetu (Kancelář Blaník) ji dostatečně vyvrátily.

Single Man tenhle trend ale bohužel nepotvrdil. Na rozdíl od Single Lady, kde Jana Plodková s lehkostí odvyprávěla osudy salámistické šéfové hudební televize, působí Single Man s Markem Taclíkem v hlavní roli těžkopádně, přiznává, že nevznikl z nadšení, ale z nutnosti. Ač se v domácí internetové produkci neztratí, jeho příběh není tak mnohovrstnatý, jako byl v minulém případě (dokonce postava taxikáře ze Single Lady má nyní svůj vlastní seriál), zmenšila se dávka humoru, důvtipu, postrádá tak výrazný herecký výkon, jaký předvedla Jana Plodková.

Škoda, že místo Single Man nepokračoval Playtvak.cz se Single Lady, minisérie scenáristek Veroniky Dostálové a Terezy Seidlové byla o dvě třídy lepší, než je aktuální Single Man Víta Karase a Dominika Landsmana.

TO NEJ Z INSTAGRAMU

Jedna z módních ikon Instagramu **lucylucpug** se ráda chlubí svým mopsem, tady je jejich společná zimní varianta. Ostatně spojením jejího jména Lucia a oblíbené rasy Pug (Mops) vznikla i její přezdívka. Sleduje ji 495 tisíc lidí.

Nikol Štíbrová, která v hlasování Czech Blog Awards získala titul Nejlepší Instagram 2017 a kterou tam sleduje přes 220 tisíc lidí, je pověstná svými vtipnými glosami. Pod touto fotografií si stěžuje, že od porodu celkem rezignovala na módu. „Poslední dobou mě celkem zachraňuje Heidi Klum, která teď teda šije v Lidlu. Tyhle kačata (na gumu hohoho) i svetr sou z té její vánoční kolekce a musím říct, že to tahám teď nstop s přestávkou na vyprání, pač je to jak pyžamo. Pocitově jako. Takže takovej fešn tip vlastně vid'. Jsem ta uprostřed,“ svěřila se.

Stále více fanoušků na Instagramu nabírá **Barbora Ondráčková** s nickem fashioninmysoul, která fascinuje svými obrázky života na vysoké noze. Tady s bohatou snídaní na balkoně pařížského hotelu. Kdo ale z jejích 433 tisíců sledujících uvěří, že tohle opravdu spořádala?

OD REŽISÉRA FILMU
NON-STOP
A **MĚLČINY**

LIAM NEESON
CIZINEC VE VLAKU

MĚLA TO BÝT OBYČEJNÁ CESTA DOMŮ...

V KINECH OD 18. LEDNA 2018

ZE ŽIVOTA S FÍROU

Svatba s ajznbónem

FEJE TON

TEXT: LENKA JEČMENOVA
ILUSTRACE: ANGELART

Vzít si za muže nádražáka znamená provdat se za turnus, slíbit věrnost kolejím a pocho-pit nepochopitelné. Ale stojí to za to, a já jsem toho živoucím důkazem. Proto bych s vámi chtěla sdílet své zážitky ze života s mým manželem strojvedoucím. A začnu pěkně od začátku – pořádnou ajznboňáckou veselkou.

Extrovertní povaha mého nastávajícího vystřelila počet hostů ke stovce. Svatební oznámení, na němž se objevily dvě koleje, které se spojují v jednu, mého Čendu nadchlo. Roznesl jej tedy snad po celém světě – do pokladen na místním nádraží, k drážní lékárně, do „klebetárny“, kde tráví strojvedoucí případné pauzy, a nevím, kam ještě. Kamarádka, která měla na starosti svatební výzdobu, namalovala na ceduli s našimi jmény koleje. Čendova radost neznala mezí. Cokoli, hlavně když se nemusíme brát v depu, pomyslela jsem si. Svou euforii dovršil Čenda nápadem jet na svatební cestu vlakem. Pro mě to nebyla žádná velká hitparáda, jelikož jsem na železnici strávila mnoho hodin dojížděním, ale z praktických důvodů mi to vůbec nevadilo. Přišel den svatby a celý sál se smál i plakal dojetím, když jsme si s Čendou vzájemně četli sliby, které jsme pro toho druhého sami složili. Slíbila jsem před svědky, že budu poslouchat jeho pracovní historky o strojmistech, posunovačích, návěstidlech a lokomotivách. Můj muž totiž rád a dlouze vysvětluje, jak to na dráze funguje. Mezi hosty nesmělo chybět několik tváří z depa. Třešničku na dortu naší nádražácké image dodala kamarádka, která pro nás sepsala a secvičila krátké vystoupení. Čtyři z hostů pod její taktovkou zarecitovali o tom, jak jsme se s Čendou seznámili. Přátelé i rodina plakali smíchy, především můj táta, který pracuje jako mechanik Českých drah. Tady je krátký úryvek:

Nádražák svačící, vidí holku kráčící přes koleje, přes koleje. Dech se mu zrychluje, co když se zamiluje? Pot z něj leje, pot z něj leje. Strojvedoucí pohledný s výškou menší rozhledný, bere si dnes ženu krásnou. Přejeme, ať výluky, zpoždění a poruchy vám se vyhnou, vám se vyhnou.

Svatba proběhla skvěle a líbánek v severních Čechách také. Pobyt nám zařídil přes známého strojmistra telefonátem, který zněl asi takto:

„Čau, Aleši, neměl bys tam nějaký pěkný pokoj pro mladého? Žení se nám jeden strojvedoucí a chtěli by tam poblíž na svatebku. A pěkně jim to tam nachystej, nějaký šáňo a plátky růží rozsypaný na posteli!“ Moc vtipně, říkala jsem si, když mi historku Čenda vyprávěl.

Vlakem jsme sice nakonec nejeli, ale byla povinnost vyhledat místní nádraží a projet se krásnou přírodou tam a zpět. Čenda se šel podle svého zvyku seznámit s úplně cizím strojvedoucím. Už mě to nešokovalo, ale jít s ním jsem odmítla. Nejsem totiž takový extrovert a jejich rozhovor pro mě určitě nebude zásadní.

Ale hlavně, Čenda stejně všechno převypráví. Nesměla chybět návštěva železničního muzea a hrdě nošené tričko s anglickým nápisem „Takto vypadá špičkový strojvedoucí“, které jsem Čendovi darovala k svátku. „Proč sis mě vlastně vybrala?“ zeptal se mě Čenda v objetí. „Přece kvůli té kartičce,“ zasmála jsem s významným pohledem na režijku, kterou jako manželka železničáře získávám. Konec mých studií se totiž blížil a s ním i můj nárok na zaměstnanecké jízdné. Starou jsem odevzdala a dostala novou – s přijmením po mém muži. Tak začal můj život po boku strojvedoucího. ■

SOUTĚŽ

Zašlete nám vyluštěnou
tajenku a vyhrajte poukaz do
wellness.

Správnou odpověď jednoduše
zadejte do formuláře
na www.cdprovas.cz
do 17. ledna 2018.

Dánské přísloví:
... (viz tajenka).

Tajenka z minulého čísla:
Každou dívku potěší, když se jí muž začne
dvořit. Otrávit ji může jedině tehdy, když
neumí včas přestat.

KŘÍ
ŽOVKA

POMŮCKA: KOVAR, NATAL, ODAL, SVO	OCHLUPENÍ SAVCŮ	MOTOROVÉ VOZIDLO	1. ČÁST TAJENKY	POTĚŠENÍ	?	SETNINY	BRITSKÁ HUDEBNÍ SKUPINA	SMĚREM ODSPODU	?	NÁTĚROVÁ PŘÍRODNÍ PRYSKYŘICE	ZDOBNÝ HUSARSKÝ KABÁT	ZPŮSOB ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE	?	SLITINA ŽELEZA	ČERNO- MOŘSKÉ LÁZNĚ	ZMIZELÉ PRVČ
VÝRAZ ZAKLENÍ					LEDVINA (ANAT.)				ŠACHOVÁ PARTIE				POPRAVČÍ VÝKLOPNÝ VOZÍK			
KOVONOSNÁ HORNINA					OLINA				ZÁKL.VZORKY MĚŘIDLA PŘEDLOŽKA							
MĚSTO U PLZNĚ					5. ČÁST TAJENKY ČÁST BRATISLAVY											
VELKÉ NÁSADY						SEVERSKÝ STATEK VOJ. ODVOD (ZASTAR.)						SLANÁ MINERÁLKA				
?	CHEBSKÁ STAVEBNÍ FIRMA	SYMETRÁLA POŠKOZENÍ KŮŽE				DRUH PALMY DUŽNATÁ BYLINA						JMÉNO SKLADATELE CHAČA- TURJANA				
4. ČÁST TAJENKY			S													
OSVĚDČENÍ O TECH. PRŮKAZU (ZKR.)				AVŠAK ZÁPISNÍK				PLOŠNÁ MÍRA								
JÍLOVITÁ HORNINA					TAMTA DROBNÝ HLODAVEČ											
RYCHLOMĚR																
TRNOVNÍKY						JÍZDNÍ VOJÍN (ZASTAR.)	VELUR	PLEVEL ZBĚHOVEC								
?	AKVARIJNÍ RYBKA	JIHO- AFRICKÁ PROVINCIE	ESŠÁLKY MONGOLSKÝ ROLNÍK													
MOHAMEDŮV DRUH					KRÁL ZVÍŘAT VELKÉ PÍSMENO											
LEDOVCOVÝ KOTEL (GEOL.)				RODIČKA (HOVOR.) SLEĎ JAKO POCHUTINA												
KOZÁČTÍ NÁČELNÍCI								ZNOJE	RODOVÝ ZNAK	ODPOROVÝ REGULÁTOR EL. PROUDU	MÁČETI V LÁZNĚ	?	POLY- CYKLIKÝ ALKOHOL	3. ČÁST TAJENKY	TEN I ONEN	POČÍTAČOVÁ PAMĚT
ORÁČ (ZASTAR.)					KLENOT ELEKTROTECH. PŘÍSTROJ							ANSÁMBL				
CHEMICKÁ ZNAČKA HLINÍKU			SPZ TRUTNOVA ĎÁBEL			ZNAČKA SUŠENEK NÁPOR CHOROBY						VÁLCOVITÝ OBAL				
?	TANEČNÍ ZÁBAVA	2. ČÁST TAJENKY ŽOLÍKY										HOLANDSKÝ SÝR AUT. REZERV. SYSTÉM				
PRASKÁNÍ									BOWLINGOVÝ VÝRAZ KÓD MOSKEV. LETIŠTĚ						SLOVENSKÝ SOUHLAS	POKYNUTÍ (BÁS.)
POHYB VZDUCHEM				DOVEDNOST (ZASTAR.)			NÁMĚSTÍ V PRAZE (SLANG.)									
JMÉNO OPERNÍ PĚVKYNĚ DESTINNŮVÉ				LEKNUTÍ			TEPLÉ ZIMNÍ PODŠÍVKY									
POTOMEK				ZNAČKA ELEKTRO- SPOTŘEBIČŮ			DROP (ZOOL.)						ZNAČKA OHÝBANÉHO NÁBYTKU			

Tři výherci
získají poukaz
do privátní
sauny nebo
whirlpoolu pro
dvě osoby
na 50 min
v hodnotě
890 Kč.

INFINIT

Wellness na zámku

Užijte si dlouhé zimní chvíle ve Wellness na zámku Infit
v Praze a nechte se hýčkat v privátní sauně s ochlazovacím
bazénkem či v privátním whirlpoolu.
www.wellnessnazamku.cz

RE CEPT OD FLORENTÝNY

Pár vajec do skla

Asi hned namítnete, že do skla zcela jistě přijdou vejce tři, ale nenechte se zmýlit. Tři vejce v tomhle skupenství zvládne sníst jen cvičený kulturista – ať už skutečný nebo jen ve svých vlastních představách.

Je až s podivem, že tuhle prezidenstkou snídani dostanete málokde a vaří si ji málokdo. Přitom jde o geniálně jednoduché jídlo, které vychází z běžných surovin. Ale znáte to, jak to v těchto případech chodí: čím méně surovin a čím přímější postup, tím víc musíte vědět, co vlastně přesně děláte, abyste to nepokazili.

Recept vychází z vajec vařených naměkko. Nedejte na rady zaslechnuté jinde, že vajíčka naměkko se vaří tři minuty. Možná ano, pokud je dáváte do studené vody; pak ale musíte počítat s tím, že se doba různě protahuje a zkracuje podle množství vařených vajec, výkonu plotýnky, vlastností termoakumulačního dna vašeho kastrůlku,

výchozí teploty vajec a dost možná i měsíční fáze. To všechno má vliv na délku doby, po kterou přivádíte vodu s vejci k varu. Oproti tomu vložení vajec do vařící vody máte hned od začátku jasno, jak dlouho vejce pobyla nad kritickou teplotou, při které se sráží vejce bílkoviny. Budete tak vědět, kdy zapnout stopky, kdy je vypnout a jak se podle toho zařídit.

Když si tohle všechno uvědomíte, vyproštění měkkých, klouzavých vajec ze skořápky už pro vás bude hračka. To ostatní rovněž. Je to tak snadné jako nakupování lístků na vlak přes internet.

**Pro republikovým krásám a chutím zdar,
Florentýna**

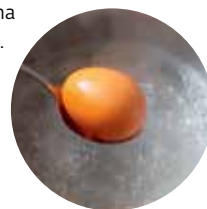
Pro dvě osoby:

4 vajíčka | čerstvě mletá hrubá sůl a pepř
čerstvé bylinky, nejlépe pažitka nebo petrželka

K podávání:

opečené tousty | máslo

1 Pokud to stihnete nebo nezapomenete, vyndejte vajíčka půl hodiny předem z lednice na kuchyňskou linku. V malém kastrůlku přiveďte k varu vodu na vaření vajec. Lžící spusťte vajíčka do vroucí vody a ihned zapněte stopky. Ztlumte žár plotýnky, kastrůlek přikryjte pokličkou a nechte zvolna vařit zakryté přesně pět minut. Pokud jste nezvládli vyndat vajíčka včas z lednice a dali jste je vařit studená, přidejte ještě jednu minutu navíc.

2 Jakmile se stopky ozvou, slijte vodu z kastrůlku a postavte ho do prázdného dřezu. Na vajíčka do kastrůlku pusťte proud studené vody a nechte chvíli téct, aby se šokem zchladila. Opět začněte stopovat – nechte takto chladit vajíčka přesně minutu a půl. Tak zůstanou stále ještě pěkně teplá uvnitř.

3 Nechte vajíčka ve vodě a vezměte si k ruce malý ostrý nůž. Vyloupte jedno vejce a malým ostrým nožem se mu pokuste odseknot silnější konec na proti špičce. Stačí, když naseknete skořápku, klidně to udělejte na víc místech po obvodu vajíčka. Ponořte vejce zpět do vody a tento konec skořápky odloupněte. Pracujte rychle, zkuste vajíčko zbavit skořápky aspoň do poloviny. Pokud se vajíčko loupe dobře, zbavte ho skořápky celé; pokud ne, přestaňte někde v polovině. Totéž učiňte s ostatními vajíčky.

4 Oloupaná vajíčka rozdělte do skleniček. Ta, která ještě vězí ve skořápce, potřebují malou pomoc lžičkou: zajedte jí pod skořápku, krouživým pohybem uvolněte vajíčko a nakonec ho prostě a jednoduše vyškrábněte do skleničky. Vyklouzne skoro samo. Lžičkou vajíčka ve skleničkách trochu narušte – asi se nehodí, abych použila slovo rozklovejte – tak, aby začal vytékat žloutek. Rychle osolte, opepřete, posypte bylinkami, přidejte opečený, máslem namazaný toust a hned podávejte.

- 1 Erik Švec
La&Ba
- 2 Lucia Farkašová
Nebezpečně blízko
- 3 Lucie Kociánová
Nastoupeno a vystoupeno? Já už bych jel...

FOTO SOUTĚŽ ČLOVĚK A ŽELEZNICE

Vše o soutěži na www.cdprovas.cz/fotosoutez

Legendy o mašinkách

11. Apollo

Námět: Frej
Ilustrace: Angelart

Výcvikové středisko Apollo 18, 1992

ČEŠI a VESMÍR. Dvě zdánlivě nesourodá slova. Po věky se však přitahují neviditelnou, ale mocnou gravitační silou, jakou si Země k sobě dokázala připoutat Měsíc. Krom Nerudových Písní kosmických a osmidenní plavby Vladimíra Remka kolem zeměkoule toho však Češi světu zatím moc nedali.

Po sametové revoluci se ale otevírají nové možnosti, doba je to divoká a nahrává ztřeštěným nápadům. Vzniká mezinárodní konsorcium ČKD Praha, Moravskoslezská vagónka a NASA. Práce na motorech nového lunárního modulu, které jsou svěřeny právě ČKD, jdou však pomaleji, než se čekalo.

Studénka, 1995

Celý projekt kvůli neschopnosti ČKD nakonec zkrachoval. Objevila se však potřeba nových motorových vozů, na kterých byly uplatněny některé prvky z lunárního modelu.

Motorové vozy řady 843 (společně s vložnými a řídicími vozy) byly vyrobeny v Moravskoslezské vagónce v letech 1995 až 1997. Původně měl být do vozů namontován vynikající spalovací motor ČKD 6 FZ 135 T, ale kvůli problémům spojeným s odbytem po převratu z tohoto řešení sešlo, a byla použita starší verze motoru LIAZ. Přezdívku Apollo získala

jednotka díky světelnému panelu regulátoru, který evokuje kosmické plavidlo. ČSSR se v různých vědeckých oborech aktivně zapojila do zkoumání vesmíru v letech 1967–1990 v rámci mezinárodního programu Interkosmos. O pár let dříve se také český astronom Zdeněk Kopal významně podílel na mapování Měsíce v rámci výprav Apollo.

SOU TĚŽ PRO CHYTRÉ HLAVY

1 V restauraci kterého známého kuchaře se učila vařit Kamila Rundusová při pobytu v Londýně?

- A Jamieho Olivera
- B Zdeňka Pohlreicha
- C Gordona Ramsaye

2 Kdy byla zaregistrována značka Pilsner Urquell?

- A v roce 1898
- B v roce 1889
- C v roce 1899

3 Které jediné dva spoje na lince Praha – Bratislava – Budapešť si ponechaly původní název?

- A Istropolitan a Meridian
- B Hungaria a Slovenská strela
- C Pannonia a Balt-Orient Express

4 Ve kterém švýcarském lyžařském centru lze nově získat slevu ČD Ski na skipasy?

- A Andermatt
- B Davos Klosters
- C Toggenburg

5 Kolik let uplynulo od zahájení provozu na železnici mezi Plzní a Chebem?

- A 146 let
- B 172 let
- C 130 let

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal?*

**Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.*

Soutěžit můžete na www.cdprovas.cz, kde vyplníte příslušný formulář, své odpovědi zadáte do **17. ledna 2018**.

Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu.

Tři správné odpovědi odměníme Kilometrickou bankou ČD – poukazem na volné cestování vlaky ČD v hodnotě 2 200 Kč – a další tři z vás obdrží poukázky do obchodní sítě PONT v celkové hodnotě 1 000 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

1 – v Portugalsku, 2 – Vánoční kometa, 3 – v Chomutově, 4 – Vectron, 5 – Pražský Semmering

PROSINCOVÉ SOUTĚŽE

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o knihu Krkavčí matka

Ve které anketě uspěl blog Veroniky Hurdové s názvem Krkavčí matka v roce 2016?

A) v Křišťálové Lupě

Soutěž o knihu Anna Sacher a její hotel

Ve kterém městě studovala autorka románu Anna Sacher a její hotel?

B) ve Vídni

Soutěž o knihu Zahradnictví

Tajenka zní: Každou dívku potěší, když se jí muž začne dvořit. Otrávit ji může jedině tehdy, když neu-
mí včas přestat.

Soutěž o model

Jaké bylo označení prvního prototypu pro Deutsche Reichsbahn?

C 230.001

Kompletní pravidla soutěží a seznam všech výherců najdete na www.cdprovas.cz.

Vyberte si práci v ČD

strojvedoucí | elektromechanik | posunovač
mechanik kolejových vozidel | soustružník kovů

Nabízíme

- hlavní pracovní poměr
- stabilitu zaměstnání s dlouhodobou perspektivou
- zaškolení, profesní růst
- dobré platové podmínky
- zvýšenou výměru dovolené
- jízdní výhody i pro rodinné příslušníky
- penzijní připojištění
- příspěvek na rekreaci

Požadujeme

- vzdělání v technickém oboru nebo zkušenosti v železniční dopravě výhodou
- zodpovědný přístup a bezúhonnost
- technické myšlení
- ochotu vzdělávat se ve svém oboru
- dobrý zdravotní stav

Životopis zasílejte na e-mail
karieraDKV@gr.cd.cz,
do předmětu uveďte název pozice.

Náborový příspěvek 50 000 Kč!
(kromě pozice strojvedoucí)

www.ceskedrahy.cz/kariera

České dráhy
Národní dopravce

čD Ski

Sleva
na skipas
20%!

Vlakem na hory

Skiareály v ČR: Harrachov, Špičák, Tanvaldský Špičák, Ostružná, Karolinka, Pernink a Lipno

Skiareály na Slovensku: Ružomberok-Malinô Brdo, Štrbské Pleso, Tatranská Lomnica, Jasná-Chopok

Novinka: sleva na skipasy i ve Švýcarsku ve skiresortu Davos Klosters

- sleva na skipas po předložení jízdenky ČD od 13. 1. do 2. 4. 2018
- ve švýcarských Alpách a v Tatrách sleva na dvoudenní skipas
- spojení do 2 hodin do krajských měst v ČR, Pendolinem na Slovensko a přes noc pohodlně lůžkovým vozem do Švýcarska
- bezplatná přeprava lyží a snowboardů

TIP ve skiareálu Lipno se službou ČD Yetti
sleva 30 % na celodenní skipas!

www.cd.cz/cdski

